ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Шаҳар ижтимоий-сиёсий газетаси

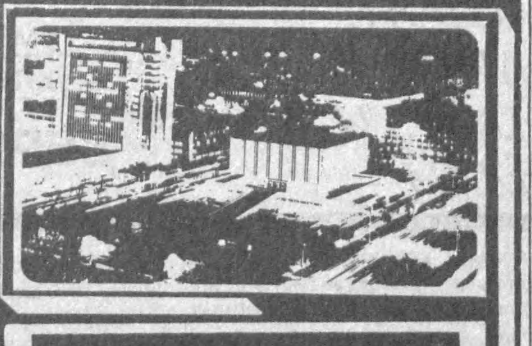

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 83 (8.818) ◆ 1996 йил ◆ 15 июль, душанба ◆ Сотувда эркин нархда

ЎЗБЕКИСТОН МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ БЕШ ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Туманлар йўқламаси:

СЕРГЕЛИ

МУНОСИБ ТЎЁНАЛАР БИЛАН

Ҳамма жойда улуғ айём — Мустақиллигимизнинг 5 йиллиги байрамига кўрилаётган ҳозирлик ўтган йиллардагидан ҳам бир неча чандон қизғин бормоқда. Бунга ҳамюртларимиз ва пойтахт меҳмонлари гувоҳ: шаҳримиз қиёфаси ҳафта эмас, кун сайин кўркамлашиб, чирой очмоқда. Жумладан, Сергели туманида ҳам байрамга ҳозирлик, улуғ айём арафасида очилажак янги иншоотларда ишлар ўзгача шитоб билан олиб борилмоқда. Бу ҳақда туман ҳокими, Тошкент шаҳар Кенгаши депутати Мидҳад ЙЎЛДОШЕВ қуйидагиларни ҳикоя қилади:

— Байрам арафасида ишга тушириш мўлжалланаётган қурилишларимиз шунчалик кўпки, уларнинг энг йириклари ҳақида алоҳида, узоқ ҳикоя қилиш мумкин. Масалан, Сергели — 8 мавзесида қад кўтараётган «Тантаналар уйи»ни олайлик. «Ўзсувқурилиш» концерни томонидан бунёд этилаётган ушбу иншоот янги маҳалла гузари билан уйғунликда битта мажмуани ташкил этади.

Шу концерн қурувчилари 8,5 гектар ерда дам олиш, истироҳат боғини ҳам яратмоқдалар. Бу боғдаги кўл, миллий услубда қурилган чойхона, болалар қаҳвахонаси ва бошқа кўнгилочар манзиллар оромгоҳга ўзгача такрорланмас манзара касб этади. Шу мавзедаги 16 қаватли турар жой қурилиши тез орада ниҳоясига етгач, бу ерга кўчиб кирган кўплаб сергелиликлар биргаликда ҳовли тўйларини ўтказадилар. 51-АТС қурилиши жадал бормоқда, ўтган йили 5 мингта рақамли телефон хизмат кўрсата бошлаган бўлса, бу йил яна шунча миқдордагиси ишга туширилиб, тумандошларимиз сифатли телефон алоқаси хизматидан баҳраманд бўла бошлайдилар. Сергели — 5 мавзесида бунёд этилаётган бир ярим минг ўринли 184-ўрта мактаб ҳам янги ўқув йилидан бошлаб илк ўқувчиларни бағрига қабул қилади. Бу ерда 159-трестга қарашли 8-қурилиш бошқармаси қурувчилари самарали меҳнат қилмоқдалар. Хуллас, байрам арафасидаги бунёдкорлик ишларининг кўлами ниҳоятда кенг, туман ҳудудида ўттизга яқин қурилиш ташкилотлари кечаю кундуз яратувчанлик ишлари билан машғулдирлар. Мустақиллик байрамида туманимизга келинг, шодиёналар кезаётган кўчаларни айланинг, шунда юз берган нақадар катта ўзгаришларнинг гувоҳи бўласиз!

(Давоми 2-бетда).

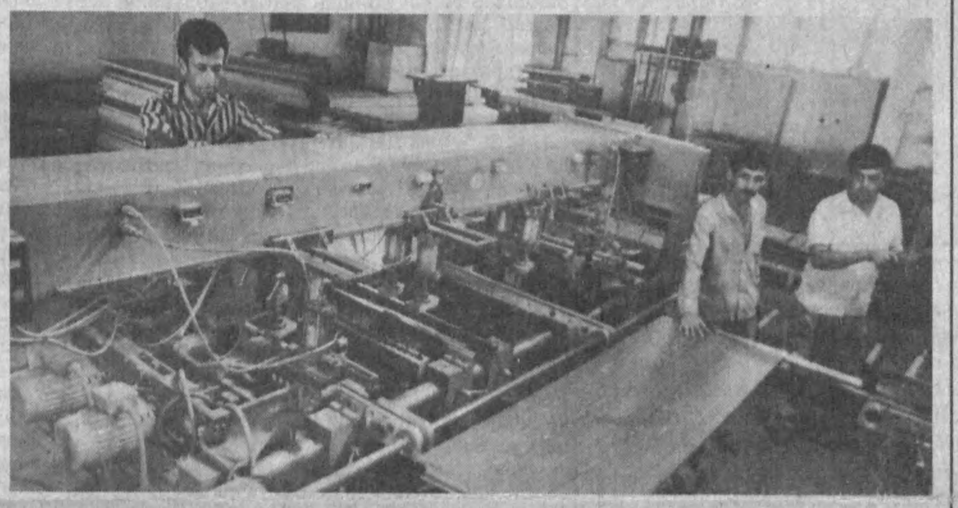

Сергели туманидаги «Мебель» ҳиссадорлик жамияти аҳил жамоаси рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқариш йўлида тинмай изланмоқда. Корхонанинг ҳар бир ишчиси тайёрланаётган маҳсулотларнинг сифатига алоҳида эътибор беришмоқда. Бу борада йиғув цехида амалга оширилаётган ишлар диққатга сазовордир.

СУРАТЛАРДА: йиғув цехининг бошлиғи Қобилжон Шукуров ва бригадир ёрдамчиси Абдуваҳоб Абдусаматов маҳсулот сифатини кўздан кечиришмоқда (чапда). Ўнгдаги суратда цехнинг илғор ишчилари Зоир Тўхтаев, Аваз Ҳакимов, Абдужамол Паёзовлар тасвирланган.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Вазирлар Маҳкамасида 12 июль куни янги ўқув йилида олий ва ўрта махсус ўқув юртларига талабалар қабул қилиш масалаларига бағишланган мажлис бўлди. Уни республика Бош вазирининг ўринбосари С. Саидқосимов бошқарди. Мажлисда олий ўқув юртларига эга вазирликлар, қўмиталар раҳбарлари, Қорақалпоғистон Республикаси ҳамда вилоятлар халқ таълими бошқармалари бошлиқлари, олий ўқув юртлари ректорлари иштирок этди.

ОЛИЙ ТАЪЛИМНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЙЎЛИДА

Юртбошимиз мамлакатимизда халқ хўжалигининг барча соҳалари бўйича юқори малакали кадрлар етиштиришга, бунинг учун зарур шароитлар яратиб беришга катта эътибор қаратмоқда. Олий таълимдаги ислоҳотлар талабаларни қабул қилиш ва уларга сабоқ бериш жараёнини такомиллаштириш билан уни жаҳон андозалари даражасига кўтаришга йўналтирилган. Вазирлар Маҳкамасининг яқинда эълон қилинган «1996/97 ўқув йилида Ўзбекистон Республикаси олий ўқув юртларига қабул қилиш тўғрисида»ги Қарори бу борадаги ишларни янада юқори поғонага кўтарувчи муҳим ҳужжат бўлди. Зеро, унда ўқув-тарбия жараёнини замонавий талабларга мослаштиришни кўзда тутувчи бир қанча янгиликлар бор.

Мажлис қатнашчилари қарорда белгиланган аниқ мақсад ва йўналишлар билан батафсил таништирилди. Юқори малакали мутахассислар тайёрлаш, олий маълумот олишда қобилиятли ёшларни ижтимоий муҳофаза қилиш ва абитуриентларни сифатли танлашга қаратилган қарорга биноан, бу йилдан бошлаб давлат гранти сони янада оширилди. Бу — янги ўқув йилида талабаликка қабул қилинган 23 минг киши сабоғи учун кетадиган сарф-харажат давлат бюджетидан қопланади, демакдир. Бу билан мамлакат тараққиётининг устувор йўналишлари ва бозор муносабатлари шароитига мос мутахассисларни етиштиришга алоҳида эътибор берилади. Мажлисда шунингдек, олий ўқув юртлари ўқитувчиларининг таълим-тарбия беришдаги масъулиятини ошириш, янги турдаги таълим муассасаларини ташкил этиш борасида амалга оширилиши лозим бўлган тадбирлар ҳақида фикр юритилди.

Йиғилишда олий ва ўрта махсус таълим вазири О. Салимов, халқ таълими вазири Ж. Йўлдошев, алоқа вазири Т. Раҳимов, соғлиқни сақлаш вазирининг биринчи ўринбосари Р. Султонов, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Тест маркази директори М. Муҳитдинов, бир неча олий ўқув юртлари ректорларининг абитуриентларни қабул қилиш, тест синовларини ўтказиш, бошқа ташкилий тадбирлар борасида қилинаётган ишлар юзасидан ахборотлари тингланди.

(ЎзА)

БУГУНГИ КУН «ТО» «ТО» НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

● Бош вазир Ўткир Султонов Молдованинг мамлакатимиздаги элчиси билан учрашди. Ўзаро суҳбат чоғида иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари, шунингдек шу йил август ойида Кишиневда ўтказиладиган «Ўзбекистон ҳамкорликка таклиф этади» кўргазмаси очилиши билан боғлиқ масалалар юзасидан фикр айрибошланди.

● Тошкентда яна бир — Болгария маданият маркази очилди. У ҳозир пойтахтда фаолият кўрсатаётган йигирма бешинчи миллий маданият марказидир.

● Ўтган куни «Ўзэлектроаппарат» бирлашмаси ходимлари шанбалик ўтказдилар. Улар бу куни ишлаб топган маблағни тарихий ва маданий ёдгорликларни таъмирлашга ажратишга қарор қилганлар.

● Ўзбекистон олимпиадачиларининг иккинчи гуруҳи ҳам АҚШнинг Атланта шаҳрига йўл олди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Москвада иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик бўйича «Горр — Черномирдин» Америка — Россия ҳукуматлараро комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

● Кавказорти республикалари бўйлаб сафарини давом эттираётган Европа Кенгашининг Бош котиби Даниэль Царсиш Озарбайжон раҳбарияти билан музокаралар ўтказгандан сўнг Бокудан Тбилисига келди. У бу ерда Грузия Президенти Эдуард Шеварднадзе билан учрашди.

● Арманистонда 22 сентябрь куни бўлиб ўтадиган президент сайловларига номзодларни расмий рўйхатга олиш бошланди.

● Белоруссия ҳукумати 1 ноябрдан эътиборан Смоленск — Минск — Брест автомобиль магистрали бўйлаб ҳаракат қиладиган автомашиналардан йўлдан фойдаланишлари учун ҳақ олинишини эълон қилди.

● Россия Қуролли кучлари вакилининг хабар қилишига кўра, совет даврининг юзлаб тонна қоғоз пуллари Кострома ўрмонларидаги ҳозир фойдаланилмаётган стратегик ракеталар шахталарига жуда катта чуқурликка кўмилган экан. Ҳозирча қоғоз пулларни бундан арзонроқ йўл билан йўқ қилиш имконияти мавжуд эмасмиш.

● Қалмиқистон Президенти, Жаҳон шахмат федерациясининг президенти Кирсан Илюмжинов Элистада ФИДЕ тасарруфи остидаги ҳозирги шахмат «тожи» эгаси Анатолий Карпов билан Профессионал шахматчилар ўртасидаги жаҳон чемпиони Гарри Каспаров ўртасида мутлақ чемпионлик учун ҳал қилувчи беллашув 1997 йилда ўтказилиши мўлжалланаётганлигини эълон қилди.

ХОРИЖДА

● Фаластин раҳбари Ёсир Арофат Исроил билан муносабатлари тўғрисида Миср Президенти Ҳусни Муборак билан фикр айрибошлаш учун Қоҳирага келди.

● Омон пойтахтига тўпланган «Дамашқ декларацияси» минтақавий ташкилотига аъзо бўлган Форс кўрфазидаги олтита араб мамлакати, шунингдек Миср ва Сурия ташқи ишлар вазирлари Бениамин Натанияху Исроил Бош вазири бўлгандан сўнг Яқин Шарқда тинчлик жараёнини давом эттириш имкониятларини муҳокама этмоқдалар.

● Болгария Президенти Желю Желев мамлакат Конституциясига ўзгартириш киритиб, ҳозирги парламент бошқарувини президент бошқарувига алмаштириш юзасидан миллатга мурожаат қилди.

● АҚШ космик тадқиқотлар ташкилоти — НАСА Россиянинг «Мир» орбитал станцияси билан туташтирилиши мўлжалланган Американинг «Атлантик» кўп марта фойдаланиладиган космик ракетаси парвози техник сабабларга кўра бир ярим ойга кечиктирилганлигини маълум қилди.

● Швейцариянинг Цюрих шаҳрида Халқаро футбол федерациясининг 50-юбилей конгресси бўлиб ўтди. Унда 176 миллий футбол федерацияси делегациялари қатори Ўзбекистон футбол федерациясининг бош котиби Зокир Қурбонов ҳам иштирок этди. ФИФА конгрессида Жоао Авеланж яна халқаро футбол федерациясининг президенти этиб сайланди.

Янгилик шарофати

ИМКОНИЯТЛАР КЕНГАЙМОҚДА

Маълумки, компьютерлардан фойдаланиб умумтаълим мактабларида битирув имтиҳонларини ўтказиш 1995-1996 ўқув йилининг муҳим воқеаси бўлди. Бундай синовлар ҳамма фанларни ўзига қамраб олди.

Халқ таълими вазирлиги, Республика илмий таълим маркази. «Ўзбекўқувавтоматика» ташкилоти ва шаҳар туман халқ таълими ходимларининг фаоллигида битирув имтиҳонлари муваффақиятли ўтказилди. Тест саволлари «Супертест» дастури асосида тайёрланганлиги барча умумтаълим муассасаларига мувофиқ келди.

Мактабларимиз ҳозирда «АИЖ тест» ва «Супертест» дастурларидан иборат кучли ниҳоятда зарур бўлган тизимга эга. Бундан ташқари барча ҳунар-билим юртларида умумтаълим фанлари имтиҳонлари билан бир қаторда махсус фанлардан ҳам имтиҳонлар ўтказилди.

Малака битирув имтиҳонларини ўтказишда бир қанча ҳунар-билим юртлари ва миллий ҳунармандчилик, политехника, машинасозлик, радиотехника лицейлари алоҳида эътиборда бўлди. Айниқса ўрта маълумот берилмайдиган 18,26. 34-ҳунар билим юртларида бу борада фаоллик кўрсатилди. Мактаб ва ҳунар билим юртларида олинган «АИЖ тест» ва «Супертест» дастурлари ёрдамида янги ўқув йилида кўп баллик баҳо мезони, рейтинг тизимига ўтишдан фойдаланиш мақсадга мувофиқдир. Бу тест дастурлари шарофати билан фан ва махсус соҳа ўқитувчиларини копьютерлардан фойдаланиб дарс ўтишларига имкониятлар очилди.

Имтиҳонлар ўтказилаётган пайтда айрим қийинчиликлар ҳам вужудга келди; дискетларнинг диск юритиш қурилмалари томонидан ўқилмаслиги, монитор ва диск юритиш қурилмаларининг бузилиши, ўқитувчилар томонидан дискетларнинг нотўғри бошқарилиши шулар жумласидан. Бироқ имтиҳон кунлари барча мутахассислардан иборат ташкил этилган навбатчилик туфайли ўз вақтида камчиликларни бартараф этишга муваффақ бўлинди. Битирув имтиҳонларининг тўлиқ ҳисоботи анъанавий август кенгашларида тўлиқ муҳокама этилади.

Мирсардор АЛИМОВ,
Тошкент шаҳар халқ таълими бош бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари.

Эски шаҳарнинг бугунги чиройини бундан 2-3 йил олдингиси билан сира таққослаб бўлмайди. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Тошкентнинг Эски шаҳар қисмини қайта қуриш ва обод қилиш тўғрисидаги қарори бу йўналишда дастур вазифасини ўтамоқда.

Эски шаҳар ёшаради

ФОРОБИЙ КЎЧАСИ ЮЗ ОЧМОҚДА

Ҳозиргача 1 ва 2-уйсозлик комбинатларининг бунёдкорлари томонидан ўнлаб замонавий бинолар қад кўтарди. Бугун уларда жуда кўплаб ҳамшаҳарларимиз истиқомат қилишмоқда. Сағбон, Қорасарой, Чимбой-Фаробий ва бошқа тарихан таркиб топган кўчалар ён-атрофларидаги путурдан кетган иморатларни бузиш юзасидан талай ишлар қилинди. Айниқса Сағбон ва Қорасарой кўчаларида троллейбус қатновининг йўлга қўйилиши ерли аҳоли дилидаги муддао бўлди. Бугунги кунда эса Сағбон ва Форобий кўчаларида иккинчи навбат қурилиш-тиклаш ишлари жадал суръатларда олиб борилмоқда.

Яқинда биз Форобий кўчасида бўлиб, бу ерда олиб борилаётган бунёдкорлик ишларини кўриб, гувоҳи бўлдик. Келажакда бир неча километрлик масофани ташкил этадиган бу кўча «Эски Жўва» бозоридан Беруний кўчаси томон давом этади. Унинг кенглиги ҳозирги ҳисобларга кўра 33 метрдан иборат бўлади. Бу — кўча кенглиги жаҳон андозалари талабларига тўғри келади демакдир. Ҳозир Форобийда жуда кўплаб қурилиш-тиклаш ташкилотлари иш олиб боришмоқда. Хусусан улар жумласига «Тошкентйўлқурилиш» трести, «Тошкентмуҳандисликқурилиш» трести, шаҳар ободонлаштириш бош бошқармаси ҳамда «Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорациясининг қурувчи-бунёдкорларини киритиш мумкин. Ушбу кўча режа бўйича Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик кунининг беш йиллиги арафасида фойдаланишга топширилади.

Кўриб турибсизки, оралиқ муддат жуда яқин. Мана шунинг учун ҳам Форобий кўчасида кечаю кундуз турли механизмлар ва бунёдкорларнинг овози тинмайди. Бунинг устига кўчада водопровод, канализация, иссиқлик трассаларининг бунёд этилиши кўчанинг янада гавжум бўлишига сабаб бўлмоқда. Бунёдкорлар ишини кузата туриб, уларнинг ҳимматига қойил қолмай иложингиз йўқ. Ҳамма ўзига топширилган вазифаларни аъло даражада бажаришга интилади.

Биз шу ерда «Ўзавтомобилйўл» тресті мутахассислари билан ҳам учрашдик. Улар кўчадан ўтаётган барча коммуникация ва ер ости ишларига бош пудратчилик қилишаётган экан.

— Бунёдкорлик ишлари шарофати билан кўчанинг икки томонига жойлашган эски уйлар, хусусан Муқимий маҳалласидаги 40 дан ортиқ хонадон бузиладиган бўлди, — дейди бизга участка бошлиғи Анатолий Матвиенко. — Хонадон эгаларига бир нечта жойлардаги уйларга кўчиб ўтиш тавсия этилди. Маҳалла аҳли бир овоздан «Ғунча» кинотеатри атрофида қад кўтарган 40 оилали хонадонга кўчиб ўтишни маъқул кўришди. Қурувчилар уларга ушбу уй хоналари калитларини бажонидил топширишди. Куни кеча бу уйда янги оилалар ҳовли тўйларини нишонлашди.

Биз шу куни янги уйга кўчиб ўтган оилаларда бўлдик, улар билан суҳбатлашдик.

— Бизга шундай кенг ва шинам хоналарни қуриб берган бунёдкорларга раҳмат, — дейди 4-хонадонда яшовчи уй бекаси Салима Каримова. — Оиламизга тўрт хонали уй тегди. Янги хоналарга бемалол жойлашиб олдик. Улар биз учун ҳар томонлама қулай.

Янги уйга кўчиб кирганлар дарҳол ушбу жойда маҳаллани ҳам ташкил этишга улгуришибди.

Бизга маҳалла котиби Усмон Исломов қуйидагиларни гапириб берди:

— Маҳалламиз билан бир уйга кўчиб ўтганимиз маъқул бўлди. Чунки янги жойда таниш-билишларинг, эски қадрдон қўшниларинг ёнингда бўлса қандай яхши! Шунинг учун бўлса керак, эски маҳалламиздаги барча анъаналарни бу ерда ҳам тезда тиклаб олдик.

Форобий кўчасида бўлганимизда «Тошкентмуҳандисликқурилиш» трести бунёдкорларининг самарали ишлари ҳақида ҳам илиқ гапларни эшитдик. Улар ўз зиммаларидаги юмушларни қойилмақом қилиб адо этишаётган экан. Бунёдкорларга Дилобар Юнусов бошчилик қилмоқда.

— Умуман Форобийнинг келажаги порлоқ. Ҳозирги мутахассисларнинг фикри ва лойиҳачиларнинг тайёр чизмалари шундан далолат бериб турибди, — дейди бизга Анатолий Матвиенко. — Кўча фойдаланишга топширилгач, унинг икки томонига уч қаватли уйлар қурилиши бошланади. Бу биноларнинг биринчи қаватидан дўконлар, турли маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари, устахоналар ўрин олади. Катта йўлдан троллейбус қатнови йўлга қўйилади.

Хуллас Форобий кўчаси тобора юз очиб, кенгайиб бормоқда. У Мустақиллигимизнинг беш йиллик тантаналарида йўловчиларимизга тўла хизмат кўрсата бошлайди. Ана ўшанда бу кўчадан ўтган ҳар бир инсон — у хоҳ ҳамшаҳримиз бўлсин, хоҳ хорижлик бўлсин қурувчилар ҳимматига тасаннолар айтади.

Илҳом ШЕРМУҲАМЕДОВ.

СУРАТДА: таъмирланаётган Форобий кўчасида.

Рашид ГАЛИЕВ олган сурат.

ИСТЕЪДОДЛАР КЎРИГИ

Фарғона вилоятининг Марғилон шаҳридаги 1-ҳунар билим юрти негизида чилангарлик касби бўйича «Энг яхши мутахассис» деган кўрик-танлов бўлиб ўтди. Унда Қорақалпоғистон Республикаси, барча вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳунар-техника таълими муассасаларидаги битирув курсларидан 26 нафар ўқувчи қатнашди.

Танлов давомида ҳакамлар ҳайъати шартларига кўра баҳс иштирокчилари махсус фанлар бўйича тузилган тест саволларига жавоб бердилар.

Танловнинг «Уйга вазифа» босқичида ўқувчилар ўз касблари бўйича тайёрлаб келган мосламаларини намойиш этдилар. Бунда улар ўзлари ижод этган маҳсулот намуналарини кўрсатиб, бу маҳсулотларни ясашда фойдаланилган асбоб-ускуналарга таъриф бердилар, танлаган ҳунарлари бўйича турли рамзлар яратиб, ўз билим юртлари шарафини ҳимоя қилдилар. Шунингдек, викторина саволларига жавоб бердилар ва танловнинг амалий қисмидаги шартга кўра турли иш қуроллари тайёрладилар.

Кўрик-танловда барча шартларни тўлиқ бажариб, энг кўп балл тўплаган Тошкент шаҳридаги 39-ҳунар-техника билим юрти ўқувчиси Юрий Русин биринчи ўринни эгаллади.

Доно РАИМОВА.

ЛИБОСЛАР НАМОЙИШИ

Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг Марказий зобитлар саройида «Ёз фасли либослари» деб номланган бичиш-тикиш курси ўқувчилари ўзлари тиккан кийим-кечакларнинг театрлаштирилган намойиш кечаси бўлиб ўтди.

Уни ўтказишдан мақсад 1, 2, 3, 4-курсларда таълим олаётган бўлғуси тикувчиларнинг касб малакаларини яна бир бор амалий равишда имтиҳондан ўтказиш ва уларнинг маҳоратларини баҳолаш эди.

Шуниси эътиборга моликки, мустақиллик шарофати билан ўзбек гуруҳларининг ҳам фаолият кўрсатаётганига кўп вақт ўтгани йўқ. Янги дастур бўйича миллий кийим-кечакларни тикиш ишлари йўлга қўйилди. Тажриба тариқасида иш бошлаган ўзбек гуруҳларида ҳунар ўрганаётган қизларнинг ютуқлари ёмон бўлмади. Буни кўргазмадан ўрин олган либослардан ҳам билса бўлади. Ўзига хос андозалар бўйича янгича услубларда тикилган аёллар ва болаларнинг кўркам либослари намойиши томошабинлар ва ҳайъат аъзолари томонидан юқори баҳоланди.

«Олтин Орфей» халқаро танловининг совриндори, Ўзбекистон халқ артисти Мансур Тошматов ҳамда бал рақси студияси ижросидаги ажойиб куй, қўшиқ ва рақслар барча йиғилганларга манзур бўлиб, тадбирга файз бағишлади.

Дамира АҲМЕДОВА.

Самбо

ПОЛВОНЛАРИМИЗ БИРИНЧИ БЎЛИШДИ

Россиянинг Красноярск шаҳрида самбо кураши бўйича ўтказилган Осиё чемпионати ниҳоясига етди. Чемпионатда Япония, Мўғулистон, Россия, Қозоғистон, Туркманистон, Тожикистон, Қирғизистон терма жамоалари ҳам қатнашдилар.

Мусобақаларда муваффақиятли қатнашган вакилларимиз умумжамоа ҳисобида 42,5 очко жамғариб, биринчи ўринни эгалладилар. Полвонларимиздан Зокир Шарипов, Шуҳрат Хўжаев ва Фарҳод Хўжановлар олтин медалларга сазовор бўлдилар.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, полвонларимиз 2 гуруҳда, яъни 18 ёшгача ва ундан юқори тоифаларда бирдек маҳоратларини намойиш этдилар. Ўсмирларимиздан Бахтиёр Абдуллаев ва Ботир Ҳасановлар олтин медалларни қўлга киритдилар. Шунингдек, Дўсмурод Орзиев, Мурод Назаровлар биринчи, Баҳодир Шоимов, Абдулла Абдуллаевлар иккинчи, Озод Илёсов, Асқар Раҳимов ва Салоҳиддин Муродовлар шоҳсупанинг учинчи поғоналарини «забт» этдилар.

Республикамиз самбочиларининг фахрли ўринларни эгаллашларида терма жамоанинг катта мураббийси Ҳамид Тошхўжаевнинг хизматлари каттадир.

Яқин вақтлар ичида Харьков ва Кишинёв шаҳарларида, сўнгра Японияда самбо бўйича йирик халқаро мусобақалар ўтказиш режалаштирилган бўлиб, полвонларимиз унга биринчилар қаторида таклиф этилганлар. Тайёргарлик ҳозирданоқ қизғин бормоқда.

Исмат МУҲАМЕДОВ.

ЎЗБЕКИСТОН МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ БЕШ ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Туманлар йўқламаси:

СЕРГЕЛИ

МУНОСИБ ТЎЁНАЛАР БИЛАН

(Давоми. Боши 1 бетда).

Сергелида саноат корхоналарининг кўплиги ҳам бошқа туманларга қараганда унинг алоҳида мавқеини белгилайди. Давлатга қарашли 30 га яқин катта-кичик корхоналардан ташқари 30 та қўшма корхона, кўплаб ҳиссадорлик жамиятлари ва мулкчиликнинг бошқа шаклларига тегишли корхоналар ишлаб турибди. Асосий ютуқ — бу йил саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш суръати бир маромга келтирилди. Туман корхоналарида шу йилнинг ўтган 5 ойи ичида 1 миллиард 179 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Буларнинг деярли ярми, яъни 529 миллион сўмлик миқдордагисини халқ истеъмоли моллари ташкил этади. Ушбу кўрсаткич ўтган йилдагидан икки баробар кўпроқни ифодалайди. Бир қанча саноат корхоналарида ишлаб чиқариш йўлга қўйилган янги маҳсулот турлари тезда истеъмол бозорида эътибор қозониб, ҳатто экспортга чиқарила бошланди. Масалан, фуқаро авиациясини таъмирлаш заводида чиқарилаётган курсилар, «Электромаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «ДЭУ» қўшма корхонаси, «Ёғочмаш» ҳиссадорлик жамияти, қуёшдан ҳимояловчи қурилмалар заводи ва умуман яна ундан зиёд ҳиссадорлик жамиятлари ва қўшма корхоналарнинг маҳсулотлари сифати, таннархи ва дизайни бўйича катта талабга сазовор бўляпти.

Туман иқтисодиётининг янада ўсиши учун барча имкониятларни ишга соламиз. Кичик ва ўрта тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, уларга зарур шароитларни яратиш учун бир қанча ишлар амалга оширилди. Масалан, туман тадбиркорлар ва ишлаб чиқарувчилар палатаси, туман тадбиркорлар жамғармасининг очилганлиги шулар жумласидандир.

Байрам тараддуди ҳақида гапираётиб, маҳаллалар ҳақида алоҳида тўхталмасдан бўлмайди. Чунки маҳалла — бу Ватан ичра кичик Ватандир. Ҳар қандай катта шодиёналар ҳам энг аввало маҳаллалардан бошланади. Туманимиздаги барча 32 та маҳалла оқсоқоллари ва котибларини қайта сайлов ниҳоясига етказилди. «Маҳалла» дастурига биноан барча манзилларда ободонлаштириш ва таъмирлаш ишлари қизғин бормоқда. Бунинг учун махсус техник воситалар ҳам ажратилган. Шу кунга қадар 3,8 километр жойдаги электр тизими янгиланиб, 5,5 километрлик йўлакка ёритиш чироқлари ўрнатилди. Барча янги маҳаллаларда газлаштириш тўлиқ ниҳоясига етказилди. Ахматова кўчасидаги йўлакларнинг катта қисмига асфальт ётқизилиб, бу ишлар яна давом эттирилмоқда. Навоий ва Нуғайқўрғон маҳаллаларида кўпгина ишлар маҳалланинг ўз кучи, яъни ҳашар йўли билан битказилаётганлиги ибратлидир. Маҳаллалардаги кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам кўрсатиш доимо туман ҳокимлигининг эътиборидадир.

Хуллас, туман иқтисодиёти ва ижтимоий ҳаётидаги ўзгаришлар, янгиликлар, жуда ҳам мухтасар қилиб айтганда ана шулардан иборат. Амалда эса, ҳар бир корхона, ўқув юрти, муассаса ва ташкилотлар, маҳаллаларнинг улуғ байрамга атаб тайёрлаётган тўёналари, кўраётган ҳозирликлари ҳақида жуда узоқ сўзлаш мумкин.

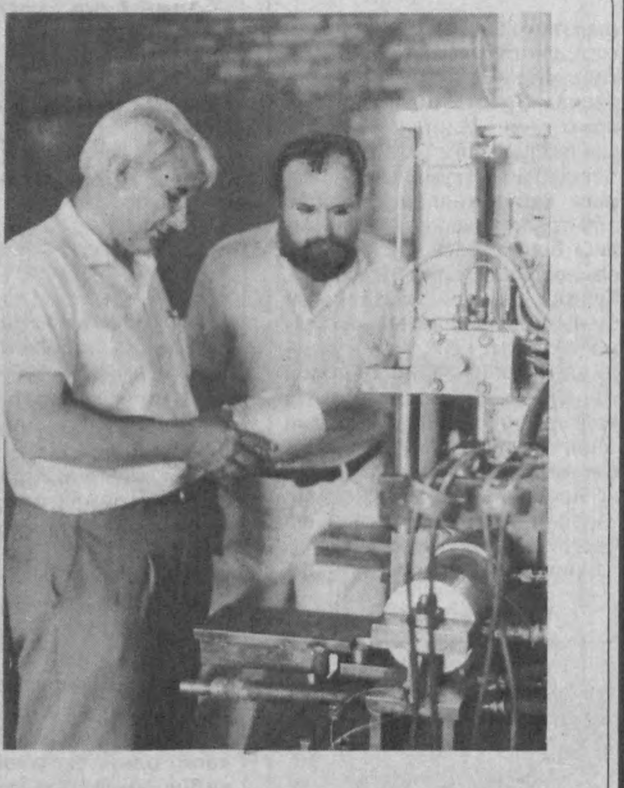

Сергели туманидаги «Новатор» хусусий фирмасида турли русумдаги автомобиллар ва тракторлар учун зарур эҳтиёт қисмлар ҳисобланган поршень ва эмаль мис сим тайёрланмоқда.

СУРАТЛАРДА: назоратчи Н. Авдонина сим маҳсулотларининг сифатини кўздан кечирмоқда; «Новатор» фирмасининг маҳсулотлари; назоратчи В. Харитонова, лойиҳачи, С. Сафроновлар поршень дастгоҳи ёнида.

Ёзнинг айни тўкинчилик, пишиқчилик палласи бўлган ҳозирги кунларда бозор ораласангиз, баҳри-дилингиз очилади. Пештахта — расталарда сахий заминимизда етилган анвойи неъматлар турфа рангларда, кўзни қамаштиргудек товланади. Сергели туманига қилган сафаримизда илк бор кўнган манзилимиз ҳам тўкин бозор бўлди.

Туманга кираверишда йўлнинг ўнг томонидаги Сергели-7 мавзесида очилган янги бозор сизни беихтиёр ўзига чорлайди. Эрта-индин улкан бозор тимининг иккинчи навбати ҳам ишга тушиш арафасида. Маҳсулотлар мўл-кўл, савдо-сотиқ авжида. Ўз боғингизда етишган неъматни меҳмон олдига қўя туриб: «Олинг меҳмон, бу — ўз боғимиздан», — дейишнинг ўзгача гашти бор-да! Сергелиликлар ҳам бозорларида худди шундай манзират қилишлари мумкин. Чунки бозор тўкинчилигини таъминлаётган далалар, экин пайкаллари — бир қадам. Қолаверса, бозор, «Сергели ярмаркаси» дўконлари ва савдо марказидаги халқ истеъмоли молларининг аксарият катта қисми тумандаги кўплаб саноат корхоналарида ишлаб чиқарилмоқда. Масалан, тумандаги бир неча мебель корхоналарининг маҳсулотлари чет элникидан сира қолишмайди, уларга карвонбошилик қилаётган «Файз» ҳиссадорлик жамияти билан эса кўплаб хорижлик мижозлар савдо шартномалари тузмоқдалар.

Тумандаги кўпгина корхоналар шаҳримиздаги бошқа заводлар билан ўзаро ҳамкорликда ишлайди. Тажриба-механика заводида «Тошинтерм» қўшма корхонасининг маҳсулотлари учун зарур қисмлар ишлаб чиқарилса, «Электромаш» ишлаб чиқариш бирлашмасида «ДЭУ» видеожуфтлиги учун таркибий эҳтиёт қисмлар яратилмоқда. Дарвоқе, «УзДЭУ электроникс» ўзбек-корейс қўшма корхонасининг бир шохобчаси ҳам туманда ишлаб турибди. Уз видео ва аудиотехникамиз чиқа бошлайдиган кунлар ҳам узоқ эмас.

— Устозларимиз ёрдамида янги видеомагнитофон лойиҳасини яратяпмиз, — дейди Тошкент Давлат техника университетининг 5-курс толиби, сергелилик Элдор Аҳроров. — Янги лойиҳамиз ниҳоясига етгач, «Сергели» деб номлаб, «УзДЭУэлектроникс»га тақдим этмоқчимиз.

Ҳа, ҳозир ҳамма соҳада ана шундай эркин фикрли ёшлар зарур. Мурғак тасаввурдаги истеъдодни илғаб, камолга етказиш учун туманда «Боғча — мактаб — ўқув юрти», «Оила — маҳалла — мактаб» дастурларига катта эътибор қаратилмоқда. 300 ва 305-мактаб-лицейларида фаолият кўрсатаётган техника-математика ва экология ҳамда иқтисодиёт асосларини ўргатишга мослаштирилган махсус синфларда ўқувчилар сони тобора ортиб боряпти. Янги ўқув йилидан 284-мактабда ҳам иқтисодиёт ва банк ишларини ўргатиш бўйича махсус синф ўз ўқувчиларини қабул қилади.

«Сергели спорти», яъни тумандаги жисмоний тарбия ва спорт ишлари ҳақида алоҳида сўзлаш жоиздир. Чунки бу ерда спортнинг ҳар хил турлари бўйича шаҳар ва республика чемпионлари кўплаб етишиб чиққанлар. «Сергели» спорт клубига қарашли қўл тўпи бўйича қизлар жамоаси республика чемпиони унвони ва Марказий Осиё чемпионатида иккинчи ўринни қўлга киритганлар. Республикада хизмат кўрсатган мураббий Владимир Кононев раҳбарлик қилаётган ўсмирлар жамоаси эса республика ғолиблигини икки карра қўлга киритганлар. Улар ҳозир сентябрь ойида бўладиган республика чемпионатига қизғин тайёргарлик кўрмоқда. «Сергели» футбол командаси эса ҳозирча иккинчи лигада иштирок этмоқда. Дарёлар ирмоқлардан бошланганидек, улардан умид катта. Туманда 10 минг ўринли янги стадион қурилиши бошлаб юборилган. Янги Сергели кўчасидаги жисмоний тарбия ва соғломлаштириш мажмуаси меъморий ечимлари ва имкониятлари, қулайлиги жиҳатидан бутун шаҳарда ҳам ноёб иншоотлардан саналади. Бу ерда бир неча хил спорт турлари бўйича машғулотлар ва мусобақалар ўтказилиши мумкин. Тумандаги кўплаб фирма ва корхоналар спортни ривожлантириш учун беғараз ёрдам бераётган ликлари ибратлидир. «Узиккиламчиранглиметалл», «Мебель», «Қораметалл», ёғочни қайта ишлаш корхоналари ана шундай саховатли ҳомийлардандир.

Сергелини бир кунда айланиб чиқиш қийин. Айниқса, тумандаги ўзгариш, янгиликлар билан яқиндан танишиш учун яна ҳам кўпроқ вақт керак. Туман ҳудудига кириб боришингиздан то «Қурувчи», «Ёшлик» маҳаллалари, «саноат ҳудуди»да ҳам баланд баланд кўтарма кранларнинг минораларига кўзингиз тушади. Бутун пойтахтимизда бўлгани каби Сергелида ҳам қурилиш, бунёдкорлик ва ободончилик ишлари авжида. Туман бўйича ҳам, энига ҳам ўсиб, кенгайиб кўркамлашиб боряпти.

ҲАММА ЕРДА БУНЁДКОРОНА МЕҲНАТ

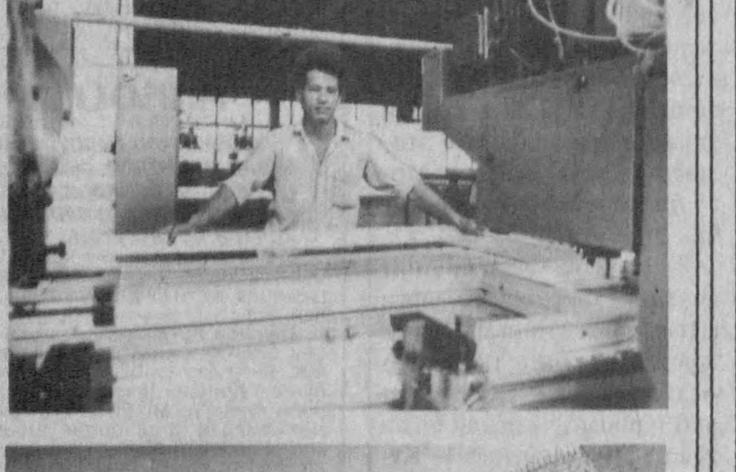

СУРАТЛАРДА: янги Сергели кўчасидаги кўп қаватли турар жой қурилишида; «Қуёшдан ҳимояловчи мосламалар» ҳиссадорлик жамиятида 6 хил пластмасса ром ишлаб чиқарилмоқда.

СУРАТДА: дастгоҳ ишчиси Рустам Исаев 10 йилдан буён шу корхонада меҳнат қилади; Сергели—8 мавзесидаги янги гузар қурилиши қизғин бормоқда.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Ҳукуматимиз ва шахсан Президентимиз маҳаллалар ҳаётига катта ғамхўрлик кўрсатяптилар. «Маҳалла» хайрия жамғармасининг асосий вазифаси ҳам миллий қадриятларимиз, меҳр-оқибат ўчоғи бўлган маҳаллаларнинг гуллаб-яшнашига хизмат қилиш, кам таъминланган оилалар, ногиронлар, ёлғиз кексалар, етим-есирлар ва уруш қатнашчиларига моддий ва маънавий ёрдам кўрсатишдан иборатдир.

Таъбир жоиз бўлса, «Маҳалла» хайрия жамғармаси — маҳаллалар аҳлини бошқарув тизимлари, шунингдек, ҳомий ташкилотлар ўртасидаги боғловчи ҳалқадир. Ўтган 6 ой ичида жамғармамиз ҳисоб рақамига 600 минг сўмдан зиёд маблағ тушди. Булар асосан туманимиздаги корхоналарнинг хайрия

Ватан ичра Ватан

МАҲАЛЛА ФАРОВОНЛИГИ УЧУН

ёрдамларидир. Бизнинг вазифамиз ушбу маблағларни муҳтож, кўп фарзандли оилаларга ёрдам тариқасида, шунингдек, маданий- маърифий ва бошқа тадбирларни ўтказиш учун оқилона сарфлашдан иборатдир. Кам таъминланган оилаларга турлича кўринишда ёрдам кўрсатамиз. Баъзиларга турар жой учун коммунал хизмат қарзларини тўлаш, беморларга даволаниш, дам олиш муассасаларига текин йўлланмалар, кўп фарзандлиларга кийим-кечак, ўқув қуроллари, озиқ-овқат билан, тўй ва бошқа маросимларни ўтказишда баҳоли-қудрат ёрдам берамиз. Масалан, «Темирйўлчи» маҳалласида яшовчи кўп фарзандли О. Муродованинг ҳовлисига жамғармамиз ҳисобидан асфальт ётқизиб, сув ва газ ўтказиб бердик. Моддий аҳволини ҳисобга олиб, мунтазам равишда озиқ-овқат ва бошқа кийим-кечак билан кўмак беряпмиз. Жамғармамизнинг ходимлари маҳаллаларда бўлишиб, оқсоқоллар. фаоллар билан биргаликда хонадонларни айланишиб, уларнинг аҳволидан доимо бохабар бўладилар. Бунинг натижаси ўлароқ, 500 га яқин кам таъминланган оилалар аниқланиб, уларнинг ҳар бири ҳомий корхоналарга бириктирилиб қўйилди. Ушбу ташаббусдан фирма ва ташкилотларнинг раҳбарлари ҳам мамнун. Чунки улар ўз маблағларининг хайрли ишларга сарфланишида шахсан иштирок этадилар. Вақти келиб, ушбу оилада ўсган фарзандлар ўз ҳомий корхоналарида ишлаши мумкин, шунинг учун уларнинг пухта билим олишлари учун ғамхўрлик қилаётган ташкилотлар ҳам бор.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, хайрия жамғармамиз муҳтожларга фақат моддий ёрдам кўрсатиш билангина чекланмайди. Ҳозир меҳнат қилиш, тадбиркорлик билан шуғулланиш, хуллас, маблағ ишлаб топиш учун кенг имкониятлар мавжуд. Бинобарин, оиладаги меҳнатга яроқли кишилар ишласада, даромад миқдори кам бўлсагина биз ёрдам қўлини чўзамиз.

Маҳаллаларда «оила-мактаб-маҳалла» дастури асосида маданий-маърифий, ёшлар тарбиясига оид турли тадбирлар уюштиришга катта эътибор қаратяпмиз. Мактабда аълочи ўқувчиларни рағбатлантириш мақсадида, Усмон Юсупов, «Мустақиллик» маҳаллаларида «Маҳалла» стипендияси жорий этилган. Биласизми, бунинг тарбиявий ахамияти жуда катта. Ҳар чорак якунига кўра, яхши ўзлаштирган ўқувчиларга «Маҳалла» стипендияси тантанали вазиятда топширилади. Мактаблардаги иқтидорли ўқувчиларни аниқлаб, уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш жамғармамизнинг асосий фаолият қирраларидан бири ҳисобланади. Чунки улар бизнинг эртанги ёркин келажагимизнинг эгаларидир. Агар фарзандлари мактабда аъло баҳоларга ўқиб, уларни хорижда билим олишга қурби етмаган ота-оналар бизга мурожаат этсалар, биз ҳар қанча моддий ёрдам бўлса-да, аямаймиз. Ёшлар ўртасида ҳуқуқбузарлик, гиёвандлик каби иллатларнинг олдини олиш мақсадида маҳаллаларда тез-тез тарбиявий давра суҳбатлари ўтказамиз. Бундай тадбирларимизда соғлиқни сақлаш, ички ишлар бўлимларининг ходимлари, маҳалла оқсоқоллари ва хотин-қизлар кенгашларининг аъзолари ҳам таклиф этиладилар.

Мустақиллигимизнинг 5 йиллиги ва бобокалонимиз Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги муносабати билан мактаб ва маҳаллаларда ўтказилаётган маданий тадбирларнинг асосий ташаббускори ва ҳомийси сифатида «Маҳалла» хайрия жамғармасининг хизматлари катта. Барча ишларимиз билан туманимиз ҳокимлиги доимо қизиқиб, қўллаб-қувватланаётганини алоҳида мамнуният билан таъкидламоқчиман.

Собиқ Иттифоқ республикалари ичида фақат бизнинг юртимиздагина фуқароларни ижтимоий ҳимоя қилишга давлат сиёсати даражасида катта эътибор қаратилаётганлиги барчамизни қувонтиради. Юртимизнинг атоқли фарзандлари ҳам маҳаллаларда туғилиб, улғайганлар. Маҳаллаларимизнинг янада обод, фаровон бўлиши учун саъй-ҳаракатларимизни аямаймиз.

Аъзамжон ГАДОЙБОЕВ,
«Маҳалла» хайрия жамғармаси Сергели тумани бўлимининг раиси.

1996 йил — Амир Темур йили

УНУТИЛМАС САФАР

Инсоният, фан ва маданият тарихида якка ҳамда жамоа асосида ташкил этилган экспедициялар кўп бўлган. Бунинг учун Маҳмуд Қошғарий ва Абдураззоқ Самарқандий, Марко Поло ва Херман Вамбери, Магеллан ва Хейердал каби сайёҳлар фаолиятини эслаш кифоя. Уларнинг изланишлари ва ўз олдиларига қўйган мақсад-вазифалари ҳам хилма-хил бўлган.

Аммо, ЮНЕСКО томонидан ташкил этилган «Буюк ипак йўли — мулоқот йўли» халқаро илмий экспедициялар ўзининг характери, қамрови, йўналиши, олдига қўйган мақсад-вазифаси, миллий таркиб ва нақлиётдан фойдаланишига кўра алоҳида ажралиб туради. Бугун кўп йилга мўлжалланган (1997 йилгача давом этади) бу экспедицияларнинг иккинчи тури — «Саҳро йўли» деб аталган маршрут ҳақида сўз юритмоқчиман:

Ашгабат — Марв — Чоржўй — Ташҳовуз, Нукус — Гурганж — Бухоро — Қарши — Термиз — Кўлоб — Душанбе — Самарқанд — Хўжанд — Ўш — Наманган — Тошкент — Туркистон — Чимкент — Жамбул — Чўлпон ота — Алмати — Панфилов — Хоргисдан иборат йўналишни қамраб олган мазкур экспедицияда республикамизнинг кўп сонли (115 та) олимларидан ташқари 24 та хорижий мамлакатларнинг 78 та йирик тадқиқотчилари ҳам қатнашгандилар. Роппа-роса икки ой давом этган мазкур экспедицияда ўн тўрт минг чақирим масофани босиб ўтгандик. Энг қадимий йигирма олти шаҳар қолдиқлари, юздан ортиқ археологик қазилмалар, илк ва ўрта аср шаҳарлари харобалари, меъморий ёдгорликлар, азиз-авлиёлар мақбаралари, шунингдек қўҳна дафиналар ва бошқа жойларда бўлинди...

Мазкур сафарнинг олдига қўйган кўпдан-кўп олижаноб мақсадларидан бири темурийлар, биринчи навбатда буюк жаҳонгир Амир Темур номи билан боғлиқ табаррук жойлар, меъморий обидалар билан яқиндан танишув, уларнинг «ҳолидан» хабардор бўлиш, зарур бўлса дардига малҳам қўйиш, яъни таъмирлаш ишларига баҳоли қудрат кўмаклашиш, бу соҳадаги илмий тадқиқотларни кучайтириш, тарғиб-ташвиқот ишларини жонлантиришдан иборат эди.

Амир Темур деганда хорижий мамлакатларда босилган ўнлаб монографиялар, юзлаб катта-кичик тадқиқотлар кўз олдимга келади. Айниқса юқорида тилга олганим экспедиция қатнашчиларидан баъзиларининг сўзларини ҳали ҳам унутганим йўқ.

• Аҳмад Ҳасан ДОНИЙ, покистонлик машҳур тарихчи, шарқшунос олим, экспедициянинг хорижий мамлакат олимлари илмий раҳбари:

— Амир Темур тарихда ўтган ҳар томонлама етук шахслардандир. Ўз замонасининг энг фаол ва серқирра фарзанди Амир Темур, бир томондан қатъий ҳукмдор, беназир саркарда бўлса, иккинчи томондан қадимий Буюк ипак йўлига янгича ҳаёт ато этган, унинг сўқмоқлари бўйлаб бунёдкорликлар қилган, бебаҳо бинолар қурдирган, саройлар солдирган, санъатни, меъморчиликни яхши кўрган, ардоқлаган, сиру асрорга бой инсон...

Мен жаҳондаги ёдгорликларнинг кўпини кўрганман. Уларнинг ҳар бири ўзига хос, қайтарилмас санъат асари, бебаҳо ёдгорлик дейиш мумкин. Аммо менинг назаримда энг улуғвори, пурвиқори, бежиёс кўрками — бу Темур қурдирган Оқсаройдир, десам хато қилмаган бўламан. Темур Кўрагон саройи маҳобатини ҳеч нарса билан қиёслаб бўлмайди.

Миллий ғурур, қадрият, ифтихор мана шунақа ҳайратомуз ёдгорликларга қандай муносабатда ҳам намоён бўлади. Сўзимнинг охирида Шаҳрисабздай сўлим, баҳаво шаҳарнинг истеъдодли аҳлига, ўзидан кейин мана шундай улуғвор ва кўркам, муҳташам ва бежирим меъморий ёдгорликлар қолдирган буюк инсон — улуғ давлат арбоби ва лашкарбоши, юксак дид соҳиби соҳибқирон Амир Темурга таъзим бажо келтираман.

• Дуду ДЬЕН, ЮНЕСКОнинг «Ипак йўли — мулоқот йўли» халқаро илмий экспедиция координатори, сенегаллик доктор:

— Сизнинг Амир Темур ҳақидаги саволингизга шундай жавоб бермоқчиман. Даставвал мазкур экспедицияни шу даражада кенг ва узоқ муддатли ташкил этишдан асосий мақсад — бениҳоя бой ва бетакрор маданият бешиги бўлган мамлакатлар, элатлар ўртасидаги жуғрофий ва миллий маҳдудлик, тўсиқлардан устун турадиган чинакам ҳаётбахш халқаро мулоқотларга, ўзаро фикрлашув, ижодий, илмий алоқаларни йўлга қўйишликдир. Ахир, ота-боболаримиз шундай йўл тутишган-ку?! Бунга «Буюк ипак йўли» ёрқин мисол бўла олади... Биз «Буюк ипак йўли» йўналиши бўйича Ўрта Осиё ва Қозоғистон жумҳуриятлари бўйлаб изланишлар олиб борар эканмиз, бу олтин водийнинг Кўҳна Урганч, Хива, Бухоро, Ўтрор, Жаркент, Бўрана каби қадимий обидалар, шаҳарлар, дафиналар бўйлаб кезар эканмиз, бу жойлар фантастик афсоналар мамлакатлари эканлигига, бебаҳо меъморий обидаларга бойлигига қойил қолдик. Темур ниҳоятда серқирра фаолиятли мураккаб сиймо, улуғ зот. У бир томондан дунёни титратган жаҳонгир, иккинчи томондан дунё авлодларини маънавий, моддий қарздор қилган буюк инсон!

Мен бу ёққа жўнашдан олдин яқинда нашрдан чиққан «Темурлан» китобини ўқиб чиқдим. Парижда босилган бу китоб зўр асар. Темур ҳақидаги ўқиган китоблар ичида энг маъқули шу. Ҳаққоний ёзилган. Буюк Темурнинг ҳаёти ва сафарлари кунма-кун, ҳатто соатма-соат қаламга олинган. Мен ундан орттириб бирон бир гап айтолмайман. Китобни қўлимга олдиму кўзимга суртдим.

Мен баъзи хорижий олимлар билан суҳбатлашганимда республика ёшларининг газетаси «Туркистон» Темур юрган йўллар бўйлаб экспедиция ташкил этиш ташаббуси билан чиққанлиги, уни кенг жамоатчилик оммаси маъқуллаб, астойдил қўллаб-қувватлаганини сўзлаб бердим. Экспедиция қатнашчилари ҳам бу ташаббусни маъқуллашди, ҳатто улардан баъзи бирлари бу хайрли ва савобли ишда бевосита қатнашиш истагини билдиришди.

—Бу жуда савобли ва хайрли иш, — деди афғонистонлик олим ва давлат арбоби Шермуҳаммад Ховар. — Бундай қилиш билан соҳибқироннинг улуғвор руҳини шод этган бўласизлар. Экспедиция Темур ҳақидаги бор ҳақиқатни ойдинлаштиришга ёрдам беради.

Улуғ бобомиз Амир Темур ва у солган сулоланинг инсоният, санъат, тарих олдидаги буюк хизматларининг тан олиниши, зўр ҳурмат ва эътибор билан эътироф этилишининг ўзиёқ томирида Темур, Жалолиддин, Навоий, Бобур қони бўлган халқ учун фахрли ва ғурурланарлидир.

Малик МУРОДОВ,
филология фанлари доктори, профессор.

Мустақиллик байрамининг тантаналари ниҳояланиб борарди. Майдонни тўлдириб улуғвор садолар янграб кетди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Юлдуз Усмонованинг ширали овози худди чашмадек қайнарди:

Қадим юртга қайтсин қадим наволарим,
Қумлар босиб қуримасин дарёларим.
Алпомишга алла айтган момоларим
Руҳини шод этай десанг — халқ бўл, элим!..

Истиқлол қўшиқлари

«МАДҲИЯ»

Мустақиллик майдони ўртасидаги чароғон саҳнани тўлдириб турган хонандалар унга жўр бўлишди: «Халқ бўл, элим, халқ бўл, элим».

Шу онда байрам томошалари бир-бир кўз ўнгимдан ўтди. Бахтиёр болалик дамлари, тарихнинг қора кунлари, озодлик учун жанг, курашлар, фашизм устидан қозонилган ғалаба жанггоҳларида жон фидо қилган фарзандлар кўз ўнгимда намоён бўлди. Айнан шунинг учун ҳам қўшиқнинг ҳар бир сўзи юракларга нурдек келиб уриларди.

Кўз ёшларинг айланса ҳам денгизларга,
Кўрғонингни бермай десанг Чингизларга,
Улуғбек ном қўйиб кетган юлдузларга
Юзим босиб ўтай десанг — халқ бўл, элим!

Халқ бўлиш осонми? Тарихга назар солган киши йиллару йўллардан ўтиб нурли манзилларга етиб келиши учун қанчалар матонат, келажакка муҳаббат зарурлигини қалбдан ҳис этади. Таъбир жоиз бўлса, халқ бўлиш учун азамат маънавий илдизлар, нурамас тоғлар — маърифий нурлар керак. Бизнинг халқимизда ана шу фазилатлар бисёр. Қанчалар тақдир бешафқат бўлгани билан нурли истиқболга шунчалар меҳри баланд. Шоир Муҳаммад Юсуф теран англаган. Хонанданинг шикаста овози яна вужудимизга туйғуларни сингдиради:

Куйиб кетди китобларинг карвон-карвон,
Синоларинг малҳамига муштоқ зорман.
Кўксингда ҳам беш асрлик куюк армон —
Навоийга етай десанг — халқ бўл, элим.

Осмон дилинг орзулари турнақатор,
Ота мерос элнинг ўзи бир ифтихор.
Остонангдан офтоб чиқиб, офтоб ботар
Кунларимга қайтай десанг — халқ бўл, элим!..

Шукрки, офтоб остонамизга бош уриб фазога йўл оладиган кунларга етдик. Дилимиздаги орзулар аста-секин ушалиб бормоқда. Бугун Ўзбекистон мустақил юрт сифатида жаҳонга машҳур бўлиб кетди. Халқимиз эса «ўзбек халқи» деб курраи заминда иззат- икромга сазовор бўлди.

Қўшиқни мен бир ялов сингари деб англадим. Ялов ҳилпираб турар экан, киши ўзлигини ҳеч қачон унутмайди. Ҳамиша нурафшон кунларга боғланиб яшайди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Нуриддин Ҳайдаровдан: «Қўшиқ мусиқасини ким ёзган деб сўраганимда у: «Юлдузхоннинг ўзлари ёзганлар», деб жавоб берди. Қўшиқни шунингдек, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар Козим Қаюмов ҳамда Кумуш Раззоқовалар ҳам эҳтирос билан ижро этишган.

Ушбу қўшиқ ижро этилганда Мустақиллик майдонига йиғилганларнинг ҳаммаси унга жўр бўлишди. Демак у барчага манзур бўлди, юрак-юрагига кириб борди. Юракка кирган қўшиқ эса абадий умрга доҳил бўлади.

Темур УБАЙДУЛЛО.

Алоқа тизимларида

РАҚАМЛИ ТАРМОҚҚА

Янгиобод телефон алоқа тармоғи Ҳамза тумани, қисман Миробод ва Сирғали туманларига хизмат кўрсатади. Ҳозирги кунда бу тармоқ 62234 абонентга эга. Ўтган йили телефонларнинг доимий ишлаши ҳамда уларни янада яхшилаш борасида кенг миқёсда таъмирлаш ишлари олиб борилди. Бу ишларга 12 миллион 2200 сўм сарфланди. Аниқроқ айтганда, линия кабеллари бўйича 4 миллион 730 минг сўм, станциялар бўйича 5 миллион 830 минг сўм ва тармоқлар жойлашган биноларни таъмирлаш учун 1 миллион 640 минг сўм ишлатилди. Дарвоқе, шу давр мобайнида буюртма бўлими ҳам ташкил этилди. Эндиликда 08 рақами орқали эмас, балки Янгиобод телефон тармоғига тегишли бўлган 089 коди воситасида шаҳардан ташқарига чиқиш мумкин.

— Мижозлардан тушаётган шикоят ва аризаларга бизда алоҳида эътибор берилади, — дейди тармоқнинг бош муҳандиси Қўчқор Норчиев. — Бир мисол, ўтган йили тушган шикоятлар 1994 йилдагига нисбатан анча камайган. Ҳозир кўпроқ телефоннинг яхши ишламаслиги хусусида шикоятлар тушаяпти. Шаҳарлараро бошқа АТСларга чиқувчи кабелларни таъмирлаш ишларини ниҳоясига етказсак, ўйлаймизки, муаммолар камаяди. Режамизда ускуналарни янгисига алмаштириш масалалари ҳам бор. Йил охиригача янги электрон рақамли тармоққа ўтишга ҳаракат қиламиз.

Ҳамид СУЛАЙМОН.

Иқтисодий билимлар сиртқи мактаби

МИКРОИҚТИСОДИЁТ, МАКРОИҚТИСОДИЁТ

Иқтисодий билимлар сиртқи мактаби орқали кўплаб мутахассисларнинг назарий сабоқларини бериб бораётганлигимиз туфайли унинг қамрови тобора кенгайиб бормоқда. Бу галги дарсимизда Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти «Тўқимачилик ва енгил саноат иқтисодиёти ва менежмент» кафедраси мутахассисларининг «Микроиқтисодиёт», «Макроиқтисодиёт», «Бозор» ва «Ташқи иқтисодий алоқалар» ҳақидаги маълумотларини эътиборингизга ҳавола этамиз.

● МИКРОИҚТИСОДИЁТ — корхона, ташкилот, жамоаларда ишлаб чиқариш фаолияти ва у билан боғлиқ бўлган иқтисодий кўрсаткичларни назарда тутади. У нарх, якка тартибдаги бозор ва унинг турлари, талаб ва таклиф, нархлар ва харажатлар ўртасидаги нисбатга ва ишлаб чиқаришга ўз таъсирини ўтказади.

● МАКРОИҚТИСОДИЁТ эса иқтисодиётнинг ялпи ҳолатини назарда тутади. Унинг кўрсаткичлари: ялпи миллий маҳсулот, миллий даромад, инфляция даражаси, нархлар даражаси, ишсизлик даражаси, банклар тўлайдиган фонд ставкаси ва бошқарувдан иборатдир.

Ҳозирги кунда иқтисодий ислоҳотнинг асосий вазифаларидан бири — макроиқтисодиётни барқарорлаштиришдир.

● БОЗОР — иқтисодиётимизнинг бир соҳаси бўлиб, унда товар муомаласи, товарнинг пулга ва аксинча пулнинг яна товарга айланиш жараёни амалга оширилишидир. Бозор иқтисодиётининг турли соҳаларда ишлаб чиқарилган товарларни сотиш ва сотиб олишнинг ўзаро боғлиқ актлари мавжуд.

Бозорда хизматлар ва товарнинг эркин ҳаракатини муассаса ва ташкилотлар, банклар, биржалар, ярмаркалар, суғурта компаниялари, консультация ва ахборот фирмалари мавжуддир. Унда айирбошлаш объектининг моддий шакли жиҳатидан олганда истеъмол товарлари ва хизматлар, ишлаб чиқариш воситалари, инвестиция, қимматли қоғозлар, илмий ғоялар, техникавий ишланмалар ва меҳнат (иш кучи) кўринишларга бўлинади.

Бозор айирбошлаш миқёси жиҳатидан маҳаллий, минтақавий, миллий ва жаҳон бозори, ички ва ташқи бозорлар шаклида намоён бўлади.

Ташқи иқтисодий алоқа ҳам юқоридаги фикрларимизга ҳамоҳангдир. У корхона, фирма, ташкилот ва давлатнинг чет эллар билан иқтисодий муносабатлари: товар, хизмат, пул ва меҳнат воситалари, технологик, бошқариш ва илмий-ахборот тажрибалари, туризмнинг мамлакатлараро ҳаракатида намоён бўлади.

Ташқи иқтисодий алоқа халқаро савдо ташқи алоқалар системасида етакчи ўринни эгаллайди.

Ўзбекистон ва жаҳон

«ДОЙЧЕ БАНК» — МАМЛАКАТИМИЗДА

Германия фақат буюк бастакорлар, мутафаккирлар, шоирлару саркардалар юрти эмас, балки ривожланган саноат, юксак маданият ва салмоқли сармоя ўлкаси. Европани юрагида жойлашган бу мамлакатда хусусий банкларнинг ўзи саксондан зиёд. Улардан бири «Дойче банк»дир.

Дунёдаги нуфузли банклардан бири бўлган «Дойче банк» ўтган йилни яхши кўрсаткичлар билан якунлади: йил мобайнидаги сармоя баланси 720 миллиард немис маркаси миқдорида бўлган бўлса, бу кўрсаткич 1994 йили 2,1 миллиард немис маркасини ташкил этди. «Дойче банк»нинг ўз сармояси 1995 йил давомида 2,2 миллиард немис маркасига кўпайиб, ҳозир 28 миллиард немис маркасини ташкил этмоқда.

Жаҳоннинг етакчи тижорат банклари жумласига кирувчи «Дойче банк» (1870 йилда ташкил топган) Германияда ва жаҳоннинг турли мамлакатларида шўъбалари ҳамда ҳиссадорлик компанияларига эга бўлиб, мижозларига барча турдаги замонавий банк хизматлари кўрсатади. Банк сармояларни сақлаш ва қарз бериш каби одатий банк хизматлари билан бир қаторда сармоя билан боғлиқ турли битимлар тузади ва қимматбаҳо қоғозлар савдоси билан шуғулланади, шунингдек корхоналарни хилма-хил тарзда молиявий таъминлайди.

Айни замонда банк бир неча йил муқаддам компаниялар фаолияти билан боғлиқ масалаларда маслаҳат хизматларини кўрсатиб, мижозлар билан ҳаётни суғурта қилишга оид шартномалар туза бошлади. 1993 йилдан эса бошқа турдаги суғурта хизматлари ҳам таклиф қилинмоқда. Банк мижозлари орасида ҳуқуқий шахслар, фирмалар, корпорациялар, сармоядор муассасалар, банклар бор.

Банк кичик ва ўрта фирмалар ва корпорацияларга ҳамиша алоҳида хайрихоҳлик билан қараб келади.

«Дойче банк» Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигининг қатор марказларида, жумладан Тошкентда ҳам ўз ваколатхонасига эга. Тошкентдаги ваколатхона Ўзбекистон билан биргаликда Тожикистон ва Туркманистондаги мижозларга ҳам баҳоли қудрат хизмат кўрсатиб келмоқда.

«Дойче банк»нинг Тошкентдаги ваколатхонасига жаноб Удо Берггольц раҳбарлик қилади. Германиянинг Гамбург шаҳрида таваллуд топган Удо бир неча йиллар мобайнида Россиядаги банк ваколатхоналарида хизмат қилган. Шунинг учун рус тилида деярли эркин сўзлаша олади.

Удонинг гувоҳлик беришича, «Дойче банк» мустақил, қисқа ва узоқ муддатли омонатлар мутлақо хавфсиз сақланадиган жаҳондаги учта банкдан бири сифатида эътироф қилинган. Бу билан фахрланамиз, дейди Удо мамнуният билан.

1993 йилдан буён иш олиб бораётган «Дойче банк»нинг Тошкентдаги ваколатхонаси воситачилигида ўтган 1995 йилда мамлакатимизга Германиядан озиқ-овқат, металлургия, қишлоқ хўжалиги учун зарур қиймати 115 миллион марка турадиган замонавий асбоб-ускуналар харид қилинди. Немис тижорат банклари 1995 йилда Ўзбекистонга берган қарз пулларининг 57 фоизи айнан «Дойче банк» орқали ўтказилди.

Кези келганда, қўшимча қилиш керакки, Германия саноати ривожланган етакчи давлатлардан бири, умумий иқтисодий ҳажмига биноан эса дунёда учинчи ўринни эгаллайди. Жаҳон савдо-сотиғида эса ҳаттоки иккинчи ўринда туради.

Жаноб Удо Берггольцнинг айтишича, Германияда нефть ва газ каби қимматбаҳо қазилма бойликлари йўқ. Аммо немисларнинг ишбилармонлиги, етти ўлчаб бир кесиши, японлар каби меҳнатсеварлиги, ҳар бир ишни бошлашдан олдин чуқур мулоҳаза қилиб кўришлари натижасида бир аср давомида иккита жаҳон урушини бошдан кечирган бўлишига қарамасдан Германияни етакчи давлатлар сафида тутиб турган фазилатлари жумласига киради.

— Бирон бир ишни бошлашда асло таваккалчилик қилмаймиз, — дейди жаноб Удо Берггольц. — Аксинча, мавжуд муаммоларни, ҳаттоки келгусида пайдо бўлиши мумкин жумбоқларни ва уларни ҳал қилиш йўлларини пишиқ-пухта ўрганиб чиққанимиздан кейингина ишга киришамиз. Ишга киришдикми, тамом, бизни ниятимиздан ҳеч ким ва ҳеч нарса қайтара олмайди. Чунки немис халқи табиатан шундай: қиламан деган ишни албатта қилмасдан қўймайди.

«Дойче банк» келишилган аҳдлашувларга биноан Ўзбекистон банклари ва уларнинг мижозларига жаҳон миқёсида, шунингдек Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги доирасида банк хизмати кўрсатиб келмоқда. Тўловлар табиийки, немис маркаси ёки америка доллари ҳисобида амалга оширилади.

Жаноб Удо Берггольц Ўзбекистоннинг бугунги иқтисодий ҳолатига баҳо берар экан, нисбатан яхшиланиб бораётганини банк хизматчиси сифатида эътироф этди. «Ўзбекистоннинг келажагига қандай қарайсиз», деган саволимизга эса «Келажаги порлоқ бўлмаганида «Дойче банк» Тошкентда ўз ваколатхонасини очмаган бўларди», — деб кулиб қўйди.

Дарҳақиқат, қатор халқаро ташкилотлар каби йирик «Дойче банк»нинг мамлакатимиз пойтахтида самарали фаолият олиб бораётганлиги эртанги кунимизга комил ишонч билан қарашимиз учун яна бир асос бўла олади.

Абдуҳамид ПАРДАЕВ,
Мирзаали АКБАРОВ.

Мулкни — ҳақиқий эгасига

ЕР МАЙДОНИ БИЛАН

Мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш иқтисодий ислоҳотларнинг асоси бўлиб, у қатор йўналишларни қамраб олади. Хусусан, савдо ва хизмат кўрсатиш мажмуаларини жойлашган ер участкалари билан сотиш ушбу йўналишнинг асоси ҳисобланади. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йилнинг 11 апрелидаги қарори бунга йўлланма бўлиб хизмат қилади.

Давлат мулк қўмитасининг Тошкент шаҳар бошқармаси ушбу масала бўйича муайян ишларни амалга оширди. Ташкилотларнинг талабномаларини кўриб чиқиш механизми ишлаб чиқилди. Туман ҳокимлари билан бирга хусусийлаштирилган савдо ва хизмат кўрсатиш корхоналари раҳбарлари иштирокида бир неча бор йиғилишлар ўтказилди. Унда ер участкаларини сотиш тартиби, шартлари, тўлов муддатлари ва афзаллиги тушунтирилди. Натижада кўпгина корхоналар ер участкаларини сотиб олишга талабномалар топширдилар.

Лекин, 1995 йил декабрда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан белгиланган Тошкент шаҳрида 300 та савдо ва хизмат кўрсатиш мажмуалари жойлашган ер участкаларини 1996 йил давомида сотишга эришилмай қолинди. Бунинг асосий сабабларидан бири, хусусийлаштирилган савдо ва хизмат кўрсатиш соҳаси мажмуаларнинг кўпчилигини оғир иқтисодий аҳволда эканлигидадир. Иккинчидан, улар яқиндагина мустақил ҳуқуқий шахс сифатида иш бошлаган бўлиб, қийинчилик билан ўз ҳаражатларини қоплашаяпти. Ҳозирда ер участкаларини сотиб олиш учун етарли маблағга эга эмаслар. Қолаверса ҳар бир квадрат метр ер участкаси учун нархнинг баландлигига қарамасдан, ер участкасининг харид тўловини киритиш муддати ўта қисқалиги ҳам бунга тўсқинлик қиляпти. Амалдаги тартибга мувофиқ ер участкасини сотиб олишни хоҳлаган корхона томонларнинг ўзаро мажбуриятлари тўғрисидаги битим-шартномаси имзоланган кундан бошлаб 10 кун ичида ернинг умумий нархи 30 фоизини тўлаши керак. Қолган 70 фоизини эса олти ой давомида тўлайди.

Ҳозирги вақтда ҳар бир квадрат метр ер участкасининг нархи участка жойлашган ҳудудий-иқтисодий зонага қараб (Тошкент шаҳри 14 та ҳудудий-иқтисодий зонага бўлинган) 584 сўмдан 6424 сўмгача қилиб белгиланган. Лекин хусусийлаштирилган савдо ва хизмат кўрсатиш соҳаси объектларининг раҳбарлари, ер участкаларининг ижарачилари ва эгалари ўртасидаги фарқ тўғрисида тўлиқ тушунчага эга эмасликлари ишнинг белига тепяпти.

Ўзбекистон Республикасининг «Ер тўғрисида»ги қонунининг 17-моддасига мувофиқ ер эгалари ундан мавжуд хўжалик эҳтиёжлари учун белгиланган тартибда фойдаланиш, ер участкасида кенг ёйилган фойдали қазилмалар, ўрмончилик, кўллар, суғориш тармоқлари, шунингдек, ернинг ўзига хос бошқа фойдали жиҳатларидан фойдаланиш, уй-жой иншоотлари қуриш, ишлаб-чиқариш, маданий-маиший ва бошқа қурилишлар, ер участкасини ёки унинг бир қисмини вақтинчалик фойдаланишга бериш каби мустақил хўжалик фаолиятини юритиш ҳуқуқига эгадирлар.

Бундан ташқари 14-моддага асосан, ер участкасини ёки унинг бир қисмини давлат ва жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйиш ер участкалари эгалари розилиги билан мустақил бошқарув органлари ва ҳукумат органларининг қарорлари бўйича уларнинг ваколат доирасига мувофиқ амалга оширилади.

Мустақил бошқарув ва маҳаллий ҳукумат органларининг шунга мос қарорлари билан ер эгаси рози бўлмаса, у бу қарор бўйича судга мурожаат қилиши ва масалани суд тартибида ҳал қилиши мумкин.

«Ер тўғрисида»ги қонуннинг 50- моддасига асосан, ер эгасига келтирилган зарар (олинмаган фойдани қўшиб) қуйидаги ҳолларда тўлиқ ҳажмда қопланиши лозим: масалан, ер вақтинча эгалланганда ёки олиб қўйилганда, алоқа ва электр таъминоти тармоқлари, қувур тармоғи, йўллар, чиқиндилар, каналлар, дарё қирғоқлари, дам олиш масканлари, сув таъминоти манбалари, сув омборлари, табиат ёдгорликлари, миллий (табиий) боғлар, давлат қўриқхоналарининг атрофлари, қисқаси белгиланган ҳимоя, санитария ва қўриқланувчи зоналар билан боғлиқ ҳолда уларнинг ҳуқуқлари чекланганда келтирилган зарар тўлиқ қопланади.

Шунингдек, қуйидагини эслатиб ўтиш лозимки, ер солиғи тўғрисидаги қонунга асосан ер участкаларининг эгалари фақат ер солиғини тўлайдилар, ер участкаларини ижарага олган ташкилотлар эса ер солиғидан уч маротабагача ошиқ бўлган ижара ҳақини тўлайдилар.

Ўйлаймизки, хусусий ва жамоа корхоналари, масъулияти чекланган жамиятлар ва бошқа нодавлат тузилмалар, савдо ва хизмат кўрсатиш тармоғи раҳбарлари ер участкаларини сотиб олиш масаласига кенг эътиборни қаратадилар. Мавжуд имкониятларини тарозига солиб ер участкасига эгалик қилишнинг фойдаси хусусида ўз хулосаларини чиқарадилар.

Б. ОБИДОВ,
Давлат мулк қўмитаси Тошкент шаҳар бошқармаси ҳузуридаги Ер участкалари ва уй-жойларни хусусийлаштириш хўжалик ҳисобидаги Маркази директори вазифасини бажарувчи.

Истеъмол бозорини тўлдириш йўлида

«НАРГИЗАБОНУ»НИНГ МАҲСУЛОТЛАРИ

Бир неча йилдан бери ўзига масъул вазифа — халқимизни девонхона маҳсулотлари билан таъминлашдек мажбуриятни олган «Наргизабону» кичик корхонаси бу йил ҳам янги 1996-1997 ўқув йилига катта тайёргарлик кўрмоқда.

— Асосан 30 дан ортиқ ўқув қуроллари, 50 дан ортиқ девонхона маҳсулотларини Ўзбекистон истеъмол бозорига етказиб келиш бўйича муттасил ишламоқдамиз, — дейди корхона раҳбари Бахтиёр Ғиёсов. — Мазкур товарларни кўпроқ Покистон, Ҳиндистон, Туркия ва бошқа ривожланган мамлакатлардан келтирамиз. Маълум қисмини Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигидан ҳам оламиз. Кўз тегмасин, ўтган йили Чилонзор тумани ўрамидаги барча мижозларимизни ўқув қуроллари ва девонхона маҳсулотларига бўлган талабларини тўла-тўкис қондирдик. Муҳими, мижозларимиз хизматимиздан мамнун. Айниқса республикамиз қишлоқларидан келиб, маҳсулотларимизни харид қилаётган дўстларимиз ҳам биздан миннатдор.

— Бахтиёр ака, сизнинг бу саъй-ҳаракатларингиз беиз кетмаганидан хабардормиз. «Аълочи тадбиркорлар» тошлавҳасида суратингизни кўриб, биз ҳам қувондик.

— Тадбиркорлик билан шуғулланган кам бўлмайди. Биз фақат ана шу фаолиятимиз билан чекланиб қолмай, балки бошқа соҳаларда ҳам иш кўраяпмиз. Шу кунларда Белоруссиянинг «Горизонт» заводи билан ҳамкорликда телевизор йиғув цехи ташкил қилиш устида ишлаяпмиз. Бунинг учун республикада имкониятлар етарли, деб ўйлайман. Тошкент шаҳрининг ўзидаги «Оникс», «Фотон», Самарқанддаги «Кинап», Андижон ва шунга ўхшаш вилоятларда аввал ташкил этилган корхоналар кўмагида иш олиб бориш мумкин. Аввалига оқ-қора тасвирли, сўнгра рангли тасвирли телевизорлар ишлаб чиқаришни йўлга қўймоқчимиз. Шунда ўзимизда ишлаб чиқарилган транзистор, регистор ва шунга ўхшаш майда деталлар ҳам эгасини топади. Воронеждан эса катта микросхема, кинескоп, Белоруссиядан корпус каби эҳтиёт қисмлари келтирилади. Хуллас, ишлайман деганга, бир дунё иш маҳтал. Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари ва Вазирлар Маҳкамаси қарорлари ҳам бизни янада кўпроқ, янада сифатли ва мазмунлироқ ишлашга даъват этмоқда. Насиб қилса, шулар таркибида аста-секин ўқув қуроллари ва девонхона маҳсулотларини ўзимизда ишлаб чиқаришга ҳам эришармиз. Асосий мақсадимиз ҳам шу! Топган даромадимиз ҳисобидан республикада кичик-кичик ўқув қуроллари ва девонхона маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган корхоналар барпо этиш.

— Бу маҳсулотларингиз асосан қаерда сотилади? Махсус дўконларингиз ҳам борми?

— «Бешёғоч» бозори ўрамидаги «Чилонзор» супермаркетида ҳамда метронинг Собир Раҳимов бекати яқинидаги «Юқори Дархон» бозорида фирма дўконларимиз мавжуд. У ердан истаганча харид қилиш мумкин.

Зоир ТУРСУНОВ.

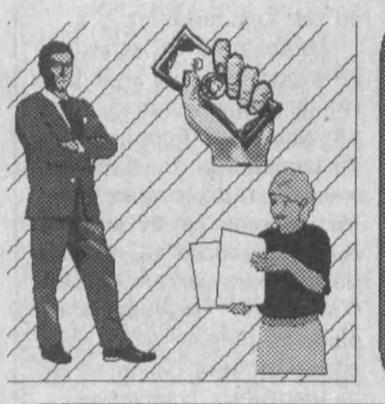

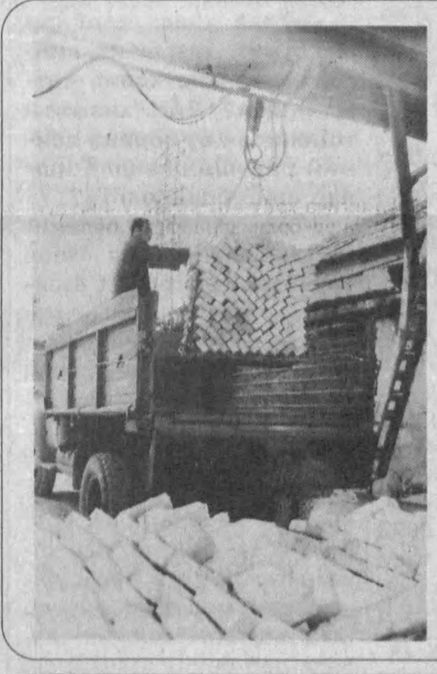

Яккасарой туманида фаолият кўрсатаётган кичик корхоналардан бири «Абдурашид» ғишт ишлаб чиқариш хусусий корхонасидир. Бу корхонада турли хилдаги ғиштлар ва елим ишлаб чиқарилади. Тайёр маҳсулотлар Тошкент шаҳри туманларига ва Тошкент вилояти аҳолисига шартнома асосида жўнатилади. Сиз суратда кўриб турган маҳсулотлар ҳар куни бош муҳандис Мовжуда Одилматова ва Муртоз Расулхўжаев ҳамда бошқа ишчи вакиллари томонидан текшириб чиқилиб, сўнг машиналарга ортишга рухсат этилади.

Рашид Галиев олган суратлар.

Иш билганга — минг танга

ИССИҚ ВА БЎРСИЛДОҚ НОНЛАР

Шаҳримизда ташкил топаётган кичик корхоналарнинг кўп қисмини нон ишлаб чиқариш корхоналари ташкил этаяпти десак янглишмаймиз. Азалдан «Тошкент — нон шаҳри» номи билан аталган, бугунги кунда ҳам шаҳарликлар шу номга содиқ қолиб меҳнат қилишаётир.

Маълумки «Тошкент нон» уюшмасига қарашли 30 дан зиёд кичик нон корхоналари мавжуд. Уларнинг барчасида кичик ҳажмда, лекин сифатли нон ва нон маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда. Мавжуд корхоналарнинг бирига Гулчеҳра Ҳошимова раҳбарлик қилади. У нон корхоналари бошлиқлари ичида ягона раҳбар аёлдир. Гулчеҳра опа ташкил этган кичик корхонасининг номини фахр билан «Тутзор» деб қўйди. Бунинг, албатта ўзига хос рамзий маъноси бор. Ҳозирги кунда фақат Шайхонтоҳур тумани аҳолиси эмас, қўшни Акмал Икромов, Собир Раҳимов ва Юнусобод туманларидан келаётган харидорлар «Тутзор»нинг иссиқ нонини хуш кўришмоқда.

— Корхонамизда 25 нафар ишчи-хизматчи меҳнат қилади. Дастгоҳларимиз тўхтовсиз ишлаганлиги туфайли ишни уч сменада ташкил этганмиз. Мана шу уч смена давомида 8 тонна қолипланган нон, 2 тоннадан зиёд 15 турдаги булочка маҳсулотларини тайёрлаяпмиз. Кундалик савдо жараёнида энг аввало харидорлар талаби ўрганилади. Қайси нон турига ёки булочкага талаб кучли бўлса, ана шунисидан кўпроқ ишлаб чиқаришга ҳаракат қиламиз.

Иш фаолиятимизни бошлаганимизга эндигина бир йил тўлаётган бўлишига қарамай ҳозирги кунда шаҳримизнинг 41 та озиқ-овқат маҳсулотлари ҳамда нон маҳсулотлари билан савдо қилувчи дўконларини шартнома асосида нон билан таъминлаймиз. Биргина Акмал Икромов туманидаги «Б.Қодир» жамоа дўконига 2300 дан зиёд, Шайхонтоҳур туманидаги 9-дўконга 1200 дан зиёд қолипланган нон жўнатиб турамиз.

Нон ва нон маҳсулотларимизни янада сифатли чиқиши учун саралаган унлардан фойдаланамиз. Бу ишда бизга «Одил дон» ва «Олтин бошоқ» акционерлик жамиятлари яқиндан ёрдам беришаётир. Уннинг сифати яхши бўлса, ноннинг тайёрланиш технологияси таркибини бузмасдан ҳар бир керакли маҳсулотни ўз меъёрида солинса, шак-шубҳасиз мазали нон пишириб олишга тўла ишонч бўлади. Корхонамиз цехига ўрнатилган замонавий технологиялар «Винклер» ФТЛ-2 печлари ёрдамида мана шу мазали ва иссиқ нонларни тайёрлаяпмиз. Бу технологияларнинг қонун-қоидаларига ҳамда хамир тайёрлаш технологиясига қатъий риоя этилса, кутилганидан ҳам зиёда мазали нонлар пишириб олиш мумкин. Кундалик иш тажрибамизда бунинг шоҳиди бўлмоқдамиз.

Тадбиркорлик асосида иш тутиб, халққа нафимиз тегсин деган мақсадда меҳнат қилаётган эканмизми, демак ҳар бир нарсани қойилмақом қилиб адо этиш керак. Ана шундагина иссиқ нонларимизнинг харидори кундан-кунга кўпаяверади. Мақсадимиз ҳамшаҳарларимизнинг дастурхонини бундан ҳам кўп турдаги нон маҳсулотларига тўлдиришдан иборатдир.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

Мутахассис тушунтиради

СОЛИҚ ҚАНДАЙ ТЎЛАНАДИ?

Бозор муносабатларига ўтишнинг ҳозирги жараёнида тадбиркорлик ҳаракати кенг қулоч ёймоқда. Бу яхши, албатта. Лекин тадбиркорликни бошлаётганларнинг аксарият кўпчилиги бозор иқтисодиётига хос солиқ тизими қонун-қоидаларини яхши ўзлаштирмаганликлари оқибатида солиқ мубоширлари билан тадбиркорлик фаолиятини бошлаётган жисмоний шахслар ўртасида кўп ҳолларда тафовутлар келиб чиқмоқда. Шу боисдан ҳам мухбиримиз Тошкент шаҳар давлат солиқ бошқармаси жисмоний шахсларни солиққа тортиш бўлими масъул ходими Фурқат Тўланбоев билан ана шу хусусда суҳбатлашди.

— Мустақил республикамиз бозор иқтисодиётига ўтиши муносабати билан Ўзбекистон фуқаролари тадбиркорлик билан шуғулланиши жуда ҳам такомиллашиб бораяпти. Солиқ назоратчиларининг тадбиркорлар билан иш жараёнида келиб чиқадиган баъзи бир тафовутлар натижасини кўриб чиқадиган бўлсак, асосан тафовутлар ва эътирозлар ана шу тадбиркорларнинг солиқ қонунларини етарли даражада билмаганликлари туфайли вужудга келмоқда. Тадбиркорлик билан шуғулланмоқчи бўлган жисмоний шахслар иш фаолиятини қандай юритиш ва тартибларини қайтариб ўтмоқчиман.

Якка тартибдаги меҳнат фаолияти билан шуғулланишга қарор қилган жисмоний шахслар ҳар бир турар-жой ҳокимиятида рўйхатдан ўтказиш бошқармасидан алоҳида шуғулланиш учун қайд гувоҳномаси олишлари зарур. Қайд гувоҳномаси олингандан сўнг, шу туман солиқ идораси жисмоний шахсларни солиққа тортиш бўлимида уларга берилган дафтарни муҳрлаб беради. Бу дафтарда кундалик олиб бораётган фаолият кўрсатилади. Дафтар муҳрланиб олингандан сўнг бир ой муддатда фуқаро қандай фаолият кўрсатиши ҳаммаси дафтарда очиқ-ойдин қайд этилиши шарт. Бир ой ўтгандан сўнг беш кун муддат ичида фуқаро солиқ идорасига келиб, бир ойда қилган даромад тўғрисида ахборот бериши керак. Бу ахборот шу ҳисоб-китоб дафтари ва касса дафтарида кўрсатилган бўлиши зарур. Кўрсатилган даромадга асосан, солиқ мубоширлари бир йилга бўлган солиқни ҳисоблаб беришади. Кўрсатилган вақтдан бошлаб йилнинг чоракларига бўлиб чиқилади. Ҳар бир чоракда тадбиркор муддатидан кечикмаган ҳолда ўз ҳисоб-китоб ва касса дафтарларини кўрсатиб, даромад солиқларини тўлаши шарт. Муддатида келмаган ва даромад солиғини тўламаган тадбиркор жарима тўлайди. Муддатида тўланмаган солиқларга эса ҳозирги вақтда янги жарима термини пайдо бўлди. Бу «аргона» дейилади. Унга 0,2 фоиз миқдорида жарима пули тўланади. Яна бир янгилик ҳақида тўхталадиган бўлсак, 1 апрелдан бошлаб энг кам иш ҳақи 400 сўм қилиб белгиланди. Солиқ солинадиган миқдор эса 550 сўм бўлди.

Якка тартибда меҳнат фаолияти билан шуғулланувчиларга яна бир марта тушунтириб ўтмоқчиманки, ҳақ-ҳуқуқларни ажратиш билан бирга бурчини ҳам тушуниб етмоқлари шарт. Агарда тадбиркор якка тартибда иш юритиб, фаолият кўрсатаётган бўлса, яъни масалан дурадгорлик қилаётган бўлса, у тайёрлаган маҳсулотини савдога олиб чиққан куни ўз ҳисоб-китоб дафтарига акс эттириши шарт. Акс эттирилгани билан сотилиши нархидан албатта харажат олиб ташланади. Буюм сотиб бўлингандан кейин соф даромад шу куннинг ўзида ҳисоб дафтарига ёзиб қўйилиши керак. Акс ҳолда сотишга олиб чиқилган буюм шу дафтарда қайд этилмаса, якка тартибда меҳнат фаолияти билан шуғулланувчи шахс жаримага тортилади. Яна бир мисол: ҳозирги вақтда бўш уйларини чет эл фуқароларига ёки бошқаларга ижарага бераётган уй эгалари бор. Улар ҳам қайд гувоҳномасига эга бўлишлари ва олаётган даромадларидан солиқ тўлашлари керак. Бунда қоида бўйича уй эгасининг ижарачи билан тузган шартномаси солиқ тизими ходимларига кўрсатилиши шарт. Бунда солиқ тизими мутахассислари уй эгасининг бир йилги даромад солиғини ҳисоблаб беради. Миллий таомлар, ўз автомобилидан, бозорга келган деҳқоннинг ҳосилини кўтара баҳода сотиб олиб сотаётган фуқаролар ҳам солиқ тўлашлари шарт. Ўз томорқасида маҳсулот етиштириб бозорга сотиш учун маҳсулотини олиб чиққан деҳқондан ёки фуқародан даромад солиғи олинмайди. Узлуксиз олди-сотди, устама ҳақ қўйиб ўз олдига бозор тадбиркори бўлишни мақсад қилган фуқаро, албатта қайд гувоҳномасини олиши шарт. Ана шундагина тадбиркорлик билан иш юритмоқчи бўлган кишилар ўз мақсадларига эришишлари мумкин.

Баҳодир МАҲМУДОВ суҳбатлашди.

Кичик корхоналар фаолиятидан

МАҲАЛЛА ЭҲТИЁЖИГА ҚАРАБ

Мирзо Улуғбек туманидаги тадбиркорларнинг олиб бораётган ишларидан аҳоли мамнун бўлмоқда. Чунки кичик корхоналар ташкил этилиб, айрим ишсизлар иш билан таъминлангани сари истиқомат қилаётганларнинг узоғи яқин бўлаётир.

Бундан бир йил олдин Аҳмад Югнакий маҳалласи ўртасида бир пивохона бўларди. У ерда доимо пивонинг «ошнолари» тизилишиб, кўринганга гап отиб, одамларнинг асабини бузишарди. Атрофлари ифлос бўлиб ётган пивохона Турғунбек Соатовнинг ихтиёрига ўтгандан сўнг аста-секин гуллай бошлади. Тўғри, кимдир бу ишни қўллаб-қувватлади, кимдир қарши чиқди. Лекин Турғунбек ака ўз аҳдидан, яъни маҳаллада ободонлаштириш ишларини авж олдириш мақсадидан қайтмади. Натижада ўтган йилдан бошлаб қурилиш-таъмирлаш ишларини йўлга солди. Пивохона ўрнида тез кунда «Наргиз» деб номланган хусусий кичик корхона ташкил этилди.

— Ҳукуматимиз томонидан чиқарилган тадбиркорларнинг иш фаолиятини ривожлантириш тўғрисидаги қарорлар бизнинг ишимиз ривожига далда бўлди, — дейди хусусий корхона раҳбари Турғунбек ака Соатов. — Банкдан қарз-кредит олиб, уни яна тўлагунча анча вақт кетишини ҳисоблаб кўриб, ўз ҳисобимдаги беш хонали уйимизни оиламиздагилар билан келишиб сотиб юбордик. Мана шу уйнинг маблағи эвазига кичик корхонани ривожлантиришга киришдик. Энг аввало тандир қуриб унда сомса ёпишни, сўнг салқин ичимликлар сотишни ташкил этдик. Бир вақтнинг ўзида ҳордиқ чиқариши керак, деган тушунчада бўлишди. Бунисига ҳам ҳаракатимиз бор. Корхонамиз сал оёққа туриб олса, аниқ бир маҳсулот ишлаб чиқаришга ҳам киришамиз. Ҳозирча маҳалламиздагилар нималарга эҳтиёж сезаётган бўлсалар шунга қараб иш кўраяпмиз.

Бўлиб ўтаётган тадбирларда хусусий корхонамиз томонидан имкониятимизга қараб ўз ёрдамимизни аямаяпмиз. Лекин ҳали олдинда қиладиган ишлар жуда кўп. Ўзим ҳам анча ишларни амалга оширсам, деган умид билан яшамоқдаман. Масалан, маҳалламиздаги кичик чойхонани кенгайтириб отахонлар чойхонасига айлантирсам ҳамда шинамгина миллий таомлар ошхонаси ташкил этсам, деган режаларим бор. Бу режаларим амалга ошса, энг аввало шу ерда истиқомат қилаётган маҳалладошларимга, оиламга ва келажак авлодга нафи тегади деган умиддаман.

Ҳусан БАРАТОВ.

ЎЗБЕКИСТОН МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ БЕШ ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Туманлар йўқламаси:

СЕРГЕЛИ

Республика ёшларининг «Камолот» жамғармаси Сергели тумани бўлими туман ёшлари ўртасида қизғин фаолият олиб боряпти.

ЁШЛАР КАМОЛОТИ ЙЎЛИДА

Ҳозирги кунда тумандаги корхона ва ташкилотларда жамғарманинг жамоатчилик марказлари тузилмоқда. Айни вақтда ёшларни фойдали меҳнатга жалб этиш, спорт ва санъат билан шуғулланишлари учун шароит яратиш, ёшлар ўртасида жиноятчиликнинг олдини олиш, мактаб ўқувчиларининг ёзги таътилини мароқли ўтказиш мақсадида турли қизиқарли тадбирлар ўтказишда асосан «Камолот» жамғармаси бош-қош бўлмоқда.

Туман «Камолот» жамғармаси раисининг хонаси доимо ёшлар билан гавжум: улар ўз мақсад-режалари билан ўртоқлашиш, ишга жойлашиш, тадбиркорлик билан шуғулланиш, бадиий-ҳаваскорлик, футбол командаларини тузиш, хуллас ўзларини қизиқтирган турли-туман масалаларда «Камолот» жамғармасига мурожаат этиб, маслаҳатлашишга одатланмоқдалар.

«Камолот» жамғармаси Сергели туман марказининг раиси Усмонбек Тожибеков жамғарманинг вазифалари ва фаолияти ҳақида қуйидагиларни гапириб берди:

— Жамғармамизнинг мақсад ва вазифалари ҳақида турли йиғинлар, маҳаллалар ва ташкилотларда тез-тез суҳбатлар олиб боряпмиз. Мақсадимиз — ёшларни кўпчилик ўйлаганидек фақатгина моддий-ижтимоий жиҳатдан қўллаб-қувватлабгина қолмай, балки ёшлар ҳаётининг барча жабҳаларида улар билан елкама-елка бўлиб, ҳар қандай қизиқиш ва эҳтиёжларига жавоб берадиган фаолият юргизишдир. Чунончи, ёшларнинг билим олиши, меҳнат қилиш ва спорт билан шуғулланишлари учун зарур шарт-шароит яратиш, ёшлар тарбиясига оид кенг қамровли ишларни амалга оширишда давлат идоралари, муассасалар, меҳнат жамоалари, илмий-ижодий уюшмалар, жамоат ташкилотлари ҳамда ҳомийлар билан яқиндан алоқалар, ҳамкорликни йўлга қўйиш — фаолиятимизнинг асосий қирраларидандир. Энг аввало тумандаги йирик корхона раҳбарлари, маҳалла оқсоқоллари ва туман фаолларини таклиф этиб, уларга жамғармамизнинг мақсад ва режалари ҳақида сўзлаб бердик, улар билан ҳамкорликда қилинажак ишларни режалаштирдик. Айни пайтда кўпгина йирик корхона ва ташкилотларда жамғармамизнинг жамоатчилик марказларини тузиш давом этмоқда. Ўтказаётган тадбирларимизда «Файз», «Мебель» каби бир қанча ҳиссадорлик жамиятларининг беғараз ҳомийлик қилаётганликларини мамнуният билан айтмоқчиман. Туман ҳокимлиги ҳам жамғармамиз фаолияти билан қизиқиб, ишларимизни доимо қўллаб-қувватламоқда. Албатта, бундай эътибор бизга куч-ғайрат бағишлаш билан бирга ўзгача масъулият ҳам юклайди. Туманимиз ёшларининг спортда эришган ютуқлари шаҳар ва ҳатто республика миқёсида ҳам салмоқли ҳисобланади. Ана шу шарафли анъанани давом эттиришга ҳисса қўшиш мақсадида ёшлар ва мактаб ўқувчилари ўртасида ҳар хил спорт турлари бўйича мусобақаларни мунтазам ўтказиб боришни мўлжаллаяпмиз. Ғолибларни моддий рағбатлантириш уларнинг спортга бўлган қизиқишларини янада ошириши шубҳасиздир.

Ҳадемай янги ўқув йили бошланади. Мустақиллигимизнинг 5 йиллиги ва бобомиз Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги кенг нишонланадиган сентябрь-октябрь ойларида мактаблар ва ўқув юртларида бир қанча оммавий тадбирлар, кўргазма ва танловлар ўтказишни режалаштирганмиз. Бундан ташқари, туман «Соғлом авлод учун» жамғармаси билан ҳамкорликда турли мусобақалар ҳам ўтказмоқчимиз. Мактаблар ҳамда ўқув юртларидаги аълочи ва истеъдодли ёшлар учун жамғармамиз алоҳида рағбатлантиришларни кўзда тутган. Хуллас, ҳар томонлама камол топган, соғлом авлодни тарбиялашда «Камолот» жамғармаси барча имкониятларини сафарбар қилади.

Шундоққина катта йўл бўйидаги Сергели деҳқон бозорининг биринчи навбати ўтган йили ишга тушган эди. Бозор иншоотлари фақат гўзал шарқона меъморий кўриниши билангина эмас, балки расталардаги анвойи ноз-неъматларнинг мўл-кўллиги ва бошқа бозорлардагига қараганда нархи арзонлиги билан ҳам тезда эътиборга тушди. Чунки Чиноз, Ўрта Чирчиқ ва Зангиота туманларининг соҳибкорлари ўз маҳсулотларини Сергели бозорларига узлуксиз етказиб турадилар. Айни вақтда деҳқон бозорининг иккинчи навбати қурилиши ниҳоясига етказилмоқда. Ҳозир бу ерда сўнгги пардозлаш ишлари қизғин боряпти. Мустақиллигимизнинг 5 йиллиги тантаналари бошланган кунларда бозорнинг ушбу навбати ҳам харидорлар ва ноз-неъматлар билан тўлади.

СУРАТЛАРДА: Сергели деҳқон бозорининг дарвозаларидан бири; мана шундай ширин-шакар қовун-тарвузларни бозордан йил бўйи харид қилишингиз мумкин; бозор қурилишининг иккинчи навбати қизғин бормоқда.

Бутунжаҳон таэквандо федерациясининг таклифига биноан «Сергели» спорт клубининг таэквандочилари Барселонада ўтказилган 1-ўсмирлар жаҳон чемпионатида муваффақиятли иштирок этиб қайтдилар.

БАРСЕЛОНАДАГИ МУВАФФАҚИЯТ

5 нафар спортчидан иборат жамоа юртимиз шаънини муносиб ҳимоя қилди. «Сергели» клубининг ёш спортчилари 56 та мамлакатдан келган кучли терма жамоалар орасида 8-ўринни эгаллаганликлари салмоқли натижадир. Никита Пак, Анатолий Тен, Евгений Огай, Темур Саидов ва Темур Нуруллаевлардан иборат таэквандочилар жамоасини Барселонага йўллаш учун «Авиализинг» қўшма корхонаси ҳомийлик қилди.

Айни кунларда клуб аъзолари сентябрь ойида Санкт-Петербург шаҳрида ўтадиган универсиадада қатнашиш учун қизғин ҳозирлик кўрмоқдалар. Сергелилик таэквандочилар ушбу мусобақадан сўнг Жанубий Кореяда бўладиган саралаш мусобақалари ва Финляндияда ўтказиладиган очиқ жаҳон биринчилигига ҳам таклиф этилганлар.

Янги Сергели кўчасидаги жисмоний тарбия ва спорт мажмуи шаҳримиздаги ноёб соғломлаштириш иншоотларидан бири ҳисобланади. Бу жойда спортнинг бир қанча турлари билан шуғулланиш учун барча имкониятлар мавжуд.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистонда футболни ривожлантиришнинг ташкилий асослари ва принципларини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорини бажариш борасида Сергели туманида ўзига хос, ибратли ишлар амалга оширилмоқда.

ФУТБОЛ БИЛАН БИРГА

Бу ерда тузилган «Сергели» футбол клуби жамоаси ҳозирча 2-лигада тўп сурадн, аммо чарм тўп соҳибларининг режалари улкан. Жамоа бир неча йил ичида биринчи ва олий лигага кўтарилишдек юксак маррани кўзлаб, астойдил ҳаракат қилмоқда. Футбол клубининг ўзига хос, эътиборли фаолияти шундаки, у фақатгина футбол билан чегараланиб қолмай, балки бошқа оммавий спорт турларидан қўл тўпи, таэквандо, гимнастика, шахмат соҳаларида ҳам истеъдодли ёш спортчиларни етиштириб чиқаришда ибратли ишларни олиб бормоқда. Бу ишларнинг яққол самараси сифатида туман спортчиларининг республика ва жаҳон миқёсидаги ютуқларини кўрсатиш мумкин.

Яқинда футбол клуби ҳомийлик қилган республика шахмат терма жамоаси Бирлашган Араб Амирликлари пойтахти Дубай шаҳрида ўтказилган халқаро мусобақада Осиё чемпионлари номига сазовор бўлди. Ушбу терма жамоа сафида А. Ненашев, Рустам Қосимжонов сингари истеъдодли шахматчиларимиз ҳам бор.

Туман спортчиларининг юксак муваффақиятларга эришувларида клуб президенти Аббос Латиповнинг хизматларини алоҳида таъкидламоқ жоиз. Шунингдек, тумандаги корхона ва ташкилотларнинг «Сергели» футбол клубига кўрсатаётган катта молиявий ёрдамлари спортчиларни янги ютуқларга рағбатлантиряпти. Бундай ҳомийлар қаторида «Мебель» ҳиссадорлик жамияти, «Иккиламчи қора металларни қайта ишлаш» ижара корхонаси, «Тошкент» аэропорти, қуёшдан ҳимоялаш мосламалари заводи, Сергели саноат-қурилиш банки, «Қизил ёғоч» ишлаб чиқариш жамоаси, «Тошкент ободончилиги», «Давртранс», 3-автокорхона, вагон депоси каби ташкилотларни алоҳида кўрсатиш мумкин.

Сергели туманига бағишланган туркум мақолаларни Бахтиёр ҲАЙДАРОВ тайёрлади.

Тошкент шаҳрида 1 ой мобайнида кенг қамровли «Тоза ҳаво» тадбири ўтказилди. Биз шу тадбирнинг ўтишига бевосита раҳбарлик қилган ходимлардан бири, Тошкент шаҳар ИИББ ДАНБ техник назорат бўлими бошлиғи, милиция подполковниги Одилжон Хўжаев билан учрашиб, унинг якунлари ҳақида гапириб беришини сўрадик.

—Одилжон Азизович, ушбу тадбир нима мақсадда ташкил этилди ва қандай тартибда ўтказилди?

—Тошкент шаҳри нафақат Марказий Осиё Республикалари ўртасида, балки жаҳондаги аҳолиси кўп ва зич жойлашган кўркам пойтахт шаҳарлардан бири ҳисобланади. Республикамиз мустақилликка эришгач бу ерга ташриф буюраётганлар сони кескин ошди. Жаҳон мамлакатлари билан ўзаро ҳамкорлик алоқалари кучайди. Бу автомобилларга ёнилғи қуйиш тармоқларини текширдик. Улардан 3 тасида сифати қониқарсиз бўлган ёнилғи тарқатилаётгани аниқланди. Тегишли ҳужжатлар тузилиб мансабдор шахслар жавобгарликка тортилди.

Бироқ кўп ҳолларда автомашина эгаларининг, автохўжалик раҳбарлари ва масъул ходимларининг турли камчилик ва хатоларга йўл қўяётгани туфайли автот-

Текширувда аён бўлди

«ТОЗА ҲАВО» ТАДБИРИ: ХУЛОСА ВА ТАҲЛИЛЛАР

юртимизнинг ўзини танитаётгани, жаҳонга юз тутаётганидан далолат беради. Бундай ижобий ўзгаришлар йўлларда транспорт қатновининг кучайишига ҳам таъсир этмай қолмади. Республикамиз раҳбарияти экологик муҳитни яхшилаш, соғлом авлодни шакллантиришга бор имкониятни ишга солиб ҳаракат қилиб турган бир вақтда юртимизнинг ҳар бир фуқароси бунга бутун вужуди билан киришиб ўз ҳиссасини қўшиши ҳам фарз, ҳам қарз ҳисобланади. Буни тўғри тушунган ИИВ ва ИИББ ДАНБ раҳбарияти ҳам атроф-муҳит, табиатнинг зарарланишининг олдини олишга жиддий эътибор бераяпти.

«Тоза ҳаво» ва бошқа шу каби кенг қамровли тадбирлар олдин ҳам бир неча бор ўтказилганди. Бу галгисининг ўтишига янада каттароқ аҳамият қаратилди. Унга Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси, «Ўзнефтгазназорат», нефть ва газ саноати миллий корпорацияси ходимлари ва бошқа соҳа мутахассислари ҳам жалб этилди.

Тузилган махсус тадбир режасига мувофиқ автотранспортлардан чиқадиган заҳарли газ ва тутун миқдорини текшириш учун турли соҳа ходимларидан таркиб топган 30 та гуруҳ тузилди. Улар кўчма «Диагностик лаборатория» ва муқим постларга бўлиниб текширув ишларини бошлашди. Тадбир ўтказилган бир ой мобайнида 104 та автохўжалик текширилди. Уларда мавжуд бўлган 6872 автомашинадан 2942 таси техник жиҳатдан носоз деб топилиб, тегишли чоралар кўрилди. Булардан 1857 тасининг экологик ҳосозлиги аниқланди. Яъни ундан 1195 тасида зарарли газ, 662 тасида тутун миқдори кўп экан. Натижада, мансабдор шахсларга нисбатан 112 та, ҳайдовчиларга нисбатан 601 та баённома тузилиб, улар тегишли жавобгарликка тортилди. Текширув натижалари бўйича 104 та расман кўрсатма берилиб, унда бундай камчилик ва хатоларга йўл қўймаслик учун нималарга амал қилишлари лозимлиги уқтирилди. Шунингдек, умумий экологик ва техник аҳвол чуқур ўрганилиб ундан чиқарилган хулосаларга асосан 16 та тавсиянома ва ахборотлар тайёрланиб тегишли ташкилотларга жўнатилди.

—Автотранспортларнинг экологияга бундай зарар етказиши уларга қуйиладиган ёнилғи сифатининг ёмонлигидан ҳам бўлаяпти дейишади. Айрим ёнилғи қуйиш шохобчаларида ўз манфаатини ўйлаб ёнилғиларга атайин ҳар хил нарсалар қўшиб унинг миқдорини оширадиганлар ҳам бўларкан. Тадбир вақтида бундай муаммоларга ҳам эътибор қаратилдими?

—Ҳа, албатта. 20 га яқин ранспортлар зарарли газ ва тутун миқдори кўплигича пойтахт кўчаларида ҳаракатлантирилаяпти. Айрим ҳолларда уларнинг лоқайдлиги табиатнинг бундай зарарланишига имкон туғдириб бераяпти. Масалан, дизель ёнилғисидан фойдаланиш тартиб-қоидаларига кўра у тиндирилиши керак. Аммо айрим автохўжаликдагилар йўлга чиқадиган автомашиналар сонини ошириш билан овора бўлиб, унга парво ҳам қилишмаяпти.

Аксарият автохўжаликларда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ишлари талаб даражасида олиб борилмаяпти, ўтказиладиган бу борадаги махсус тадбир режалари йўқ. Хўжаликда бу масалаларга жавобгар ходим расман тайинланмаган. Автомобилларнинг чиқинди газларини текшириш учун «Экология» тизими билан алоҳида шартнома тузилмаган.

—«Тоза ҳаво» тадбири мавсумий кампания сингари ўтганича қолиб кетмайдими? ДАН хизмати томонидан бу борада доимий равишда қандай ишлар олиб борилаяпти?

—Техник назорат бўлимига қарашли махсус взвод бор. Уларнинг хизмат вазифаси асосан меъёридан ортиқ газ ва тутунларни чиқарадиган автомашиналарни аниқлаш ва бунга йўл қўяётган шахсларни тегишли жавобгарликка тортишдан иборат. Уларда 5 та кўчма диагностика лаборатория бор. Шунингдек, 28 та газ ўлчайдиган, 20 та тутун ўлчайдиган мослама мавжуд. Бу взводни «Экология» взводи деб бежиз аташмаган. Улар мунтазам шу масалалар билан шуғулланишади. Энди «Тоза ҳаво» тадбирига келсак. Уни ўтказишга кун сайин катта эътибор қаратила бораяпти. Биз бу тадбирни ўтказишнинг аҳамияти катталиги ва ниҳоятда муҳимлигини ходимларимизга тушунтириб, бор имкониятни ишга солиб ҳаракат қилаяпмиз.

Сўзимнинг охирида шуни айтмоқчиманки, буюк ҳаким Абу Али ибн Сино «ҳавода чанг ва тутун заррачалари бўлмаганида одамзод каминда минг йил умр кўрган бўларди», деб башорат қилган. Ҳозир чанг ва тутунларга қўшилиб турли газлар ҳам мусаффо ҳавомизни заҳарлаяпти. Уни мумкин қадар камайтириш, олдини олишга ҳисса қўшиш ҳар биримиз учун ҳам қарз, ҳам фарз ҳисобланади. Биз бу билан ўзимизни, оиламизни ва бутун бир табиатни, зарарланишининг, заҳарланишининг олдини олишга бироз бўлсада таъсир этган бўламиз.

Суҳбатдош Абдураҳим ХАЛИЛОВ, Тошкент шаҳар ИИББ ДАНБ тарғибот бўлими катта нозири, милиция катта лейтенанти.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

ТОШКЕНТ ТИЖОРАТ ТЕХНИКУМИ

Ўрта маълумотга эга бўлган шахсларни кундузги ва сиртқи бўлимларга қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

«Тижоратда тадбиркорлик фаолияти» (0108), «Менежмент» (0110), «Маркетинг тадбиркори» (0112), «Аудиторлик» (0113), «Озиқ-овқат моллари товаршунослиги ва савдони ташкил этиш» (3201), «Ноозиқ-овқат моллари товаршунослиги ва савдони ташкил этиш» (3202), «Таом тайёрлаш технологияси ва овқатланишни ташкил этиш» (3205), «Савдода бухгалтерия ҳисоби ва назорати» (0102).

Кирувчилар қабул комиссиясига қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ариза, фотосурат (3х4 см, 6 дона), тиббий маълумотнома (086/У шаклида), маълумоти ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси (аттестат, диплом), ишлаётганлар учун меҳнат дафтарчасидан кўчирма.

ПАСПОРТ ВА ҲАРБИЙ МАЖБУРИЯТИ ҲАҚИДАГИ ҲУЖЖАТ ҚАБУЛ КОМИССИЯСИГА ШАХСАН КЎРСАТИЛАДИ.

«Озиқ-овқат моллари товаршунослиги ва савдони ташкил этиш», «Таом тайёрлаш технологияси ва овқатланишни ташкил этиш» гуруҳлари **ЎЗБЕК ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ** ҳамда **ХИМИЯ**дан **тест синовларидан ўтадилар.**

«Ноозиқ-овқат моллари товаршунослиги ва савдони ташкил этиш», «Савдода бухгалтерия ҳисоби ва назорат», «Менежмент», «Маркетинг тадбиркори», «Аудиторлик» гуруҳлари **ЎЗБЕК ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ** ҳамда **МАТЕМАТИКА**дан **тест синовларидан ўтадилар.**

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Усмон Носир кўчаси, 105-уй, (7, 28, 24-трамвайлар, 15-троллейбус, 38, 57, 58, 69, 79, 135, 18-автобусларнинг «Қон қуйиш институти» бекати).

ТОШКЕНТ МЕҲМОНХОНА ХЎЖАЛИГИ ТЕХНИКУМИ

1996-1997 ўқув йили учун ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Меҳмонхона ва сайёҳлик комплексларида хизмат кўрсатишни ташкил этиш — 9-11 синф маълумотига эга бўлганлар учун, **КУНДУЗГИ;**

«Сартарошлик ва нафис косметика санъати» — 9-11 синф маълумотига эга бўлганлар учун, **КУНДУЗГИ;**

«Маиший хизмат корхоналарида, хўжалик фаолиятида бухгалтерия ҳисоби назорати ва таҳлили» — 9-11 синф маълумотига эга бўлганлар учун **КУНДУЗГИ ва СИРТҚИ;**

«Маиший хизмат соҳасининг техник-технологи» — 9-синф маълумотига эга бўлганлар учун, **КУНДУЗГИ;**

«Ҳуқуқшунослик» — 9-11 синф маълумотига эга бўлганлар учун, **КУНДУЗГИ ва СИРТҚИ.**

9- СИНФ ҳажмида маълумотлилар учун она тили ҳамда математикадан имтиҳон бўлади.

Ҳужжатлар 5 августгача қабул қилинади.

11-СИНФ ҳажмида маълумотлилар учун тест синовлари бўлади.

ҲУЖЖАТЛАР 1996 ЙИЛНИНГ 20 ИЮЛИГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Талаб этиладиган ҳужжатлар: маълумот тўғрисидаги гувоҳнома (асл нусхаси), 6 дона сурат (3х4), 086/У шаклидаги тиббий маълумотнома, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (ишлайдиганлар учун).

МАНЗИЛИМИЗ: Сирғали, Спутник мавзеси, 10-квартал, 63 «а»-уй, 21-хона (40, 58, 75-автобуслар, 19, 15-троллейбусларнинг «Феруза» дўкони бекати).

ТЕЛЕФОНЛАР: 58-71-78, 58-38-85.

«ТАШҚИШЛОҚМАШ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

ИССИҚКЎЛДАГИ «ЮБИЛЕЙ» ПАНСИОНАТИГА

1996 йил 16, 19, 21, 24, 27, 30 июлдан бошлаб

ДАМ ОЛИШ УЧУН ЙЎЛЛАНМАЛАР СОТАДИ

Дам олиш муддати — 12 кун.
Йўлланма баҳоси — 4800 сўм.
Комфортабелли автобуслар 1550 сўмга олиб бориб, сўнгра қайтариб олиб келади.

МАЪЛУМОТ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР: 33-52-37, 36-10-64, 36-15-96.

1-Тошкент Давлат тиббиёт институти ректорлиги ва клиникаси жамоаси 1-ортопедик стоматология кафедрасининг профессори Ҳусниддин Иброҳимович Ирисалиевга ва 1-стоматологик терапия бўлимининг мудири Муҳаббат Иброҳимовна Муслимовага оталари **Иброҳим ИРИСАЛИЕВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Тошкент шаҳар Ҳудудий коммунал фойдаланиш бирлашмаси маъмурияти ва бирлашган Касаба уюшмаси қўмитаси Бирлашма бош директорининг ўринбосари Бахтиёр Комилович Тўлагановга қайнонаси **Кумри РАҲИМОВА**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Ново-Нордиск Ҳ/Ж» компаниясининг Марказий Осиё офиси жамоаси 2-Тошкент медицина институти проректори, профессор Бахтиёр Зиёевич Турсуновга отаси **Зиё ТУРСУНОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
TOSHKENT OQSHOMI

Муассис: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар: хатлар — 33-29-70; эълонлар: 33-29-55, 33-29-02.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Нашр кўрсаткичи 64690

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтаси»га 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10. ❖ Буюртма Г-0366. ❖ Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. ❖ Қоғоз бичими А-2 «Шарқ» нашриёт матбаа-концерни босмахонаси. ❖ Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. ❖ Босмага топшириш вақти 11.30. ❖ Босишга топширилди: 11.30. 8.553 нусхада босилди. 1 2 3 4 5 6.